

308327

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 నం॥ నవంబరు నెల 20 వ తేది శుక్రవారము
ఆనంద నామ సంవత్సర మాగ్గ శిర శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 215
సంచిక ౨౧౫

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము శేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-1 0-3-0 అణాలు మాత్రమే

తల నొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోల్చి బావుతు.

పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. పొట్టు పొగ్గాను

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయుటను మంచిమందు.

మనాసవగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార.

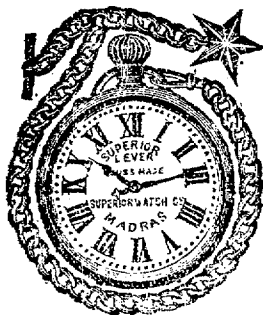
పంచభావచిటి మాదిరినికొనిన బాహుళ్యము గలది.

అమృతాంజనము డిపో, నెం 109, ఫోర్ట్ బొంబాయి. లేక, 6, 7 తంబుకెట్టిపి, బార్డి ట్రాక్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయముగా

మాకంపెని పేరు ఎట్టనిసిరా

లో ముద్రింపబడి యుండును.

ఇది చూచుట కందమై తలదీగ

మును, దస్తుత్రాఫ్ అను గ్లాసు

దూమునుగలిగి వాచ్ మెన్ పనులకు

దగియుండును. 8 వార్షిక లో

భాగమున గ్యారంటీ చిటి అతి

కించి యుండును. సీను నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది గాన నెవరయ్యెదన బక్కదు.

ఒకరొక్కరును దీయుదురను తలంపుతో తక్కువ నెలనంది

తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి

యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున చెలియును. ఇదివల

కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది

యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యా

టము కొని సంతుష్టిచిరనిక, వేటుమాట తెందుకు?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, ఫోర్ట్ బొంబాయి నెం 161, మద్రాస్

అమృతమైన కథలు.

పరసియాపాటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, లేక నుకేంద్రనగరమణి	1	4	0
జగ దేకరంభ	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
సహోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండిపోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రాసు)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
బళ్ళభీమ పాకకావ్యము	1	8	0

మావిలాసము :-

మధురవాణి పుస్తకాలయము

25 నమ్యాకృయపిడి,

మద్రాసు.

అమృతసంజీవి.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతచేతపితాచము

లను, కలరా, పోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బార

దోలి బలము నుఖము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము

నంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనిఫలితమును చూడుడు.

నెల రూ. 0-12-0లు; మాడు సంతేవులు రూ. 2-0-0లు. ఈ

పత్రిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మాడు

సంతేవులు రూ. 1-2-0 లు.

నారిసంహారి.

కొండరు నారికురుపులకు, మందులేదని తలంచెదరు

ఇది కేవలము పిచ్చిభ్రమ. మేము నూతనముగా వనమూలికల

చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువులతోడను నారికురుపు

పుట్టకుండుటకు యా నారిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ

మందు నారికురుపునకువేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురుపు

పుట్టనేపుట్టదని భృషముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబము

నను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని గుణమును పరికిలించి

నుఖము లేదనియున్నారు. దన్ని 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ

పత్రికచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. పోస్టేజి ప్రత్యే

కము. ఈధరలు డిశంబరు నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే.

తర్వాత ధరలు పెంచుకొనుదును గనుక నెంటునే వ్రాయుడు.

పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెన్జులూ, బంగ్లూ.

దైర్య కవచము.

దైర్యమనగా అపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడేలోకమునదైనను

నుఖముబొందును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని నుఖమును గలుగజేయువు. వీనిని మాన్పుకొను

టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని జేటుకాదు ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి,

శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుపారుపగుణములు కలవో వానికి దైవమును దోడుపడును. ఈ యాఱుగుణ

ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్రుకేత్రములచే భేదింపదగినదివి.

ఈ దైర్యమనెడి కవచమో యత్రుకేత్రములకు అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై. "అన్యత్రభీష్మాత్

గాంగేయాత్ అన్యత్రన వానూమతః" అనెడి జీతేంద్రియోదైవ భీష్మనియొక్క చరిత్రము నతి సులభతైలిని తెలిపి

యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. నెల అణాలు 0-1-0 మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:-

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ
గుర్జరము.

ఇది అశ్వమేధమును కీర్తిని ప్రతినిధిగానుండియు అర్కములను సుపాద్యములను ఆయుర్వేదములచే రోగనామాన్యమును, నివర్తనశక్తియు పద్ధతులను, వెలుపు నుచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు సామాన్యవైద్యము నూడ కీచుటకు పోయినవి. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు వెల్లొనబడిన మూలినే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు నూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినవి.

ఆయుర్వేదములగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసాధనముగల వల్లెటూరి వైద్యు లకును నూడి నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారికనుండునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను నూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందు విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప చెలియగలను.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మ.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపథ్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. శ్లేషజ. కల్పము	} ఇవి ఆయుర్వేదము.
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చక్షుశంహిత.	
5. శిల్పకలత్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాభివృద్ధి:

12, తంబుకెట్టి వీధి, } వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాహ్మణ. } ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాగశక్తి చందావారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు కూపాయకి నాలుగవారు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు నిత్టర్బనులు.

మంచి పట్టులను, చక్కని జల్తారులను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారులవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	ధర రూ.
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని రోస మాదిరి పంపబడును.	7.0 0
కుక్క ఎర్ర పట్టుగుడ్డటగ్గును, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని వెద్దమపట్టులకు అనేక రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5.8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, గోబా, నీలము, తెలుపు వగయరా రంగులలో బంపబడును.	6-0.0
లవయిన తలపాగపై జపావరంగు చేయబడినది.	1-0.0

అర్ధముల పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. నగముచాల్చి అడ్డాన్సుగా ముందు పంపవలెను.

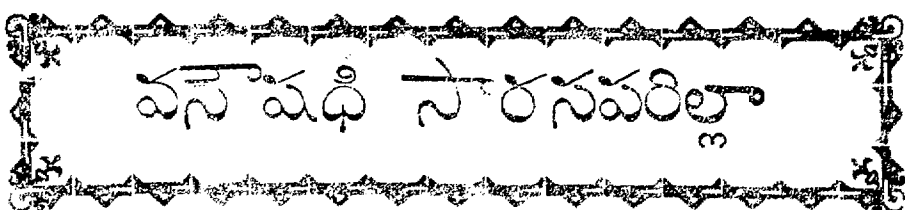
ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

అర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

ఇది జీవామృతమనబట్టి సెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను కాగుశక్తియును కల్గినట్లు. వానివాయువుపోట్లు, రసకట్లు, రక్తకీకారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన లయముగాను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడినప్పుడు ముక్కు నుండి పుట్టి పుట్టుచున్న ప్రివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఇది నీరామృతము. వాడినప్పుడు శరీరమునకు రోగవిధమైన బాగున్న గలవించును. పెండునీరాలు వడినప్పుడు చర్మమునకు బాగును.

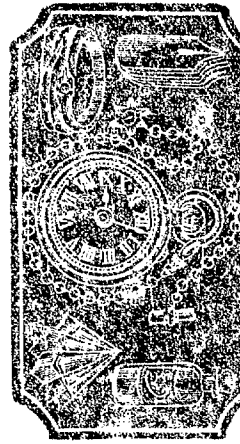
వీధి నెం. రూ. 1-4-0.

డాక్టర్ డి. జి. సావంత్, 144, ఫనాస్వాది, నెం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. G. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలిష్ఠమైన లీవర్ పనితో లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిప్పుడే నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాని యిదియే, మిగుల నుండరమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం:— (1) నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తర సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలునిబ్బా (6) దిక్కులుచూపెడు కంపాసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,

నెం. 7, కోపు శంకటాచలయ్యర్ సుండు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిక్ బహార్ (రిజర్వర్)

అనుప్రాగ్గేయులకు జ్ఞేయపడిన అత్తరవయోగింపవలయును.

మనోహరమయినదీ, నూతనగలదీ, చాలకాలము వాడవలయుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయార చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్దసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కొలుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల నువాసనలతో గూడినపులతో లోనే సూర్యున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన కేయికముల పుష్పములనుండి తయరైన అత్తరు యొక్క నువాసనభరించుటకయి ఆటోమిక్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న నుపుకీపరు నడుగవలయును. వారితావున లేజేని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి నిలవ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, క్లెన్స్ అత్తరుగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరులూ మరగ బెట్టిబడి ఘుమఘుమ ాడుచుండు కాదులు డబ్బు 1-1 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనవారే భరించవలయును.

పోలు ఎకెంటు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ కెమికల్ కంపెనీ, 158, బామా మసీదు, బొంబాయి.

కుడరాను ఏకెంటు:—మెహత పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 29, నై నాబజారు రోడ్డు, పునరుబజారునమీపం, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శుద్ధివంటి ఒక వనమాంశిక. ఇదియే మన భార్యకుల అతిరహస్యపు రహస్యము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి భుండ్బోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్నిసంక్షయములలో దానిప్రభావము కనబడును. నపుంశ కర్మము పోగుట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. బాస్మోలింజి దుర్బినియోగముచేత మాత్రవ్యారంజులకు సంభవించు అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమానకు ప్రభవించి నరములకు పట్టుకొనును. వేదామనకు బలమును కారితయు నిచ్చును. 20 విధములగు వేదామలను మొదలగునాశనము చేయుటలో గండివినంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలుర కృద్ధులు అందరను నుతయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-8 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగబీమ,

16, కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

"శ్రుతిమతియైన యాంధ్రకవి భూర్జటి పంతుల కెల్లు కల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణశేషరాజు అచే గొప్పించి బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ పకవించి పెద్దయశిరములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును శుభద్రావిడము నాటకమువలె ముద్రింప బడినది. ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను శుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీకాళహస్తికర్మనివహము గలదు.

ఈయం కాలిక్ వెల 1-0-0-0 పూర్తికాలిక్ 1-4-0

అలా ప్రతులొక్కసారి కొనవారికి 1-0-0-0 కు 0-4-0-0 లుండు ప్రోత్సేకము. కలసినవారు

శ్రీ రామజయమండరము,

తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు, అని వ్రాయవలయును.

కస్తూరి

తూల 1 కి గ్రా. 30-0-0

వివర్ణములకు, కలరాకు, సంచకి, బాలింత రోగములకు, నాతములకు, చిన్న చిన్న జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న ప్రియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట దుస్సము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యాదితర పదార్థము లేనియును తేర్చబడవు. ఇంత వరకు మాత్రాప్రసంగి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు.

అమృతాంజనంబో, 6 తంబుశెట్టిపిడి, మృదాను.

వాతావరణస్థితి

1914 40th నవంబరు నెల 20-వ తేదీ

Table with 4 main columns: (కక్షములు), (కక్షములకు సంబంధించిన అంశములు), (కక్షములకు సంబంధించిన అంశములు), (కక్షములకు సంబంధించిన అంశములు). Rows include various weather-related measurements like temperature, humidity, etc.

వాతావరణము ద్వితీయము యు ఒక మాదిరిగాను బంగారమునకు ఉత్తాభాగమున కొంచెముగాను తూర్పు భాగమున విశేషముగాను పోచినది. తుపాను ఉత్తరమునకు వ్యాపించుట కప్పకుచున్నది. పొద్దు బయలుదేరిన కలిదవీ యున నందియు తూర్పుతీరమున ఉ గమునండి నాయక్య మునకును వీచుచున్నది. ఇక్కడ సముద్ర మట్టకంటెయు గాను గాలికిమురు గాను నున్నది. శీతోష్ణస్థితి యందంతగా మార్పు లులేవు. ఆల్బుమెన్ గ్రాతి కన్నాటమరు విశేషముగానున్నది. రాష్ట్రములను వేడిమి ద త్రవలెములగాను, మెనుగులుగాను, కన్నాటమరును తేల్చునగానున్నది. తక్కినవాట్ల తేనుంబ గతు శీతోష్ణస్థితి మామూలుగానున్నది. కన్నాటమరునకు వామునందలమున దక్షిణాదిగాను, బాన్సుయంగాను, మయ్యల కమ్మగొనియున్నది. ప్రంతామలిగా క్షయక్రియను కుదసి నది. తుపాను ఉత్తరముగా బంగారాభాగమున ఉత్తరభాగమున కు వచ్చుచున్నది. వాతావరణము గాలి క్రిగగా చున్నది.

ఆం. ఎల్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

నోటీసు.

గుంటూరుపట్టణమున సాహిత్యపరిషత్తు, యాదికన సంతకముచేసిన వారి పేజీమెంటును నున్నట్లు, ఏబది ముగ్గురుల లిగినట్లు "ది గుంటూరు కాటన్, బ్యాంకు, అంకు పేజీమెంటుకంపెనీ" అని వాడబడుచున్నట్లు, గోనె సంఘము తరఫునచేయు యంత్రాకాలను కొందరు పెద్ద మనుష్యులు కంట్రాక్టుపద్ధతిని ప్రయోగించును పనిచేయుటని ("తాహాఫగచుచు తాము పెండ్లముల యిచ్చుచున్నందున యీసాలుఅంక 915 ను" జనవరి 1 గాను 1915 ను) నవంబరు నెలఖరకు ఆయి పదనొకండు మాసములకు గుర్తకు పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొని యాదికనమకములకు లోబడి కష్టపడినందలముకొనవారు పెండ్లముల పంపుకొనుటకు యందుమూలముగా కొనబడుచున్నారు.

పగకుల వివరం

(I) పెండ్లముల పంపువారు, సమస్తాసామ్యులతో భారీక చేసినట్లు విశాఖపట్నం జిల్లావేపు నరకుగాని దానితో సమానుకున్నట్లు లేక అంతకన్న నాణెముకుట్టి గోళునాగను తమ భాగ్యునిదకంకెరివారి ఫాక్టోలో నప్పించిచో సదకు నాగోళులనునానకు కంపెనీవారేధరించి, సాదాసంధులు అనగా ట్టిల్లు నేత కాకుండా) తయారుచేసి ఒప్పించుటకున్నా సదకునందుల కొలుచుచేయుచుకొను వారియిష్టమును అనుసరించి "4" X "29" లేక "84" X "28" అంక ౪౫౮ కొల్లుకుల విగా తయారుచేయుటకున్నా కంపెనీవారు సిద్ధముగా నున్నారు.

(II) కంపెనీవారు సదకుమిల్లును మాసమునకు 20 రోజులకు తక్కువకాకుండా ప చేయుదురు.

(III) పెండ్లముల పంపువారు పెరిచెప్పిన 11 మాసముల కాలములో పంపు 1 కి F01 విద్యుత్తు పోవాలంట 4000 నాలుగువేల పుట్ల గోళునాగకు తక్కువ కాకుండా కంపెనీవారికి ఒప్పించవలెను.

(IV) పెండ్లముల పంపు గోనెలు సప్తయిచేసి నమెడల యావకాముగా చేయబడినందులకు 210 ఇన్చుకు లేక 250 ఇన్చుకులగానై సమానుల చేటుగా కంపెనీవారు ప్రస్తుతేసి పెండ్లములకు కంపెనీవారు తమ ఫాక్టోకడ నప్పించుదురు.

(V) సంఘము పెండ్లముల 500 విద్యుత్తు పోను తూనికల పట్టి 1-కి యింకొచ్చునందులకు నిగూరుచేసి నందుకుగాను కంపెనీవారికి యిచ్చుకొనుటకు తమయిష్టమును తెలియచేయవలెను.

(VI) పెండ్లముల యానెల 23-11-1914 తేదీ వరకా వచ్చు 2 గంటలలోగా కంపెనీవారి హెడ్డుఆఫీసులకు గుంటూరుకు చేరవలయును.

(VII) పెండ్లముల అంగీకరింపబడి ఖాయిపరపబడిన మెంటు అంగీకరింపబడిన పెండ్లముల 500 విద్యుత్తుల రూపాయిలు కంపెనీకి ధగనకుగింద నియ్యవలెను. సదకు ధగనకుమొత్తంవరకు ఆఖరుమాసమునందు లెక్కలోచేర్చు కొని సమాచారకొనబడును.

VIII. ఈ ప్రకారముగా ఖాయపరపబడిన పెండ్లముల వారు ఆఖరు చేసిన తేల్పుపకారం వరకు ఆఖరుకు 4000 నాలుగువేలపుట్లు నాడ తెలియ చేయలేకపోయినను, సదకు మొత్తమునకు కంపెనీవారికి చార్జి యిచ్చుకొనవలయును.

IX. పెరి ఉదహరించిన గడవులలోను యావత్తు మొత్తము అనగా 4000 నాలుగువేలపుట్లవరకు సకాలములో పట్టుచే గుబడియెడల దాని సమముల గాతరగూచేయుటకు కంపెనీవారు యిందుమూలముగా పాస్టరులుఉన్నారు. అటు లాగరించుటకు కంపెనీవారిలోపమునల్ల సాధ్యపడనియెడల కొరబడిన పనిని వగతుకుమించిన తర్వాత నయిన కంపెనీ వారుత గూరుచేసి ఒప్పించుటకు బాధ్యులగుచుండురు. అయి తే పనివాండ్లు నమ్మ లేనపని చేరుక పోవుటలగాని దైవిక రాజీ కను లక్కలగాని కంట్రాక్టుపకారం కంపెనీవారు పనివెర వేర్వేరకపోయినయెడల అందులకు కంపెనీవారు జవాబుదారీ చేయరు.

X. పెండ్లముల యిచ్చువారు సంఘముచేరు నిమి త్రముతూచి ఫాక్టోకిలో ఒప్పించి సకతుయిన అగుతేలు ప్రకారము ఆ సమొత్తమున 2 వాసులకు ఒకసారి కంపెనీ వారికి చెల్లించియివ్వవలెను. అయిచేయుటకుందు తప్పిపోయి నచో ఆ స్వయంకు దిము 1-కి 5-50 చొప్పున కంపెనీవారికి నష్టం యిచ్చుకొనుటకును బాధ్యులుగా నుండవలెను.

XI. సదకు పెండ్లముల అంగీకరించుటకుగాని తీరపు రించుటకుగాని కంపెనీవారికి ఆధికారము గలదు.

ఇందు కేసుగానై సాక్షిని నాకియకు కొరునాగు గుంటూరునందుకు కంపెనీ హెడ్డు ఆఫీసుకు వ్రాసి తెప్పించుకో వలయును.

వై.దా. వెంకటాచలపతి, లింగయిల్లు రామచంద్రరావు, గుంటూరు.

సానికవార్తలు.

బాబు రవీంద్రనాథతామారు:—వీరు చెన్న పురిలో జరుగబోవు యానాథా తాత్విక మహాసభకాగ్రస నాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి తెలియించుచు.

గవర్నమెంటు మెంటురీటీ ఆనుగ్రహి:— రెడ్డి నెంటు కన్నల్ జి. జి. గిన్నెకానికి బదులుగా కిపాసు పి. ఎ. ఎఫ్. హింగుప్తు వి. ఎమ్. ఎన్. గారు నూపరింపెండెం. టుగా పనిచేయుచున్నారు.

గ్రామ్యయేటకు వింగ:— కేపు సాయంకా లము 4 గంటలకు పక్కయప్పు కళాశాలయొక్క ప్రెస్సహ లున, ఉపాధ్యాయులకు, ఆకళాశాలయొక్క క్రొత్తగ్రా మ్యయేటకు విం చేసెదరు.

వైశ్యకుల బేరింగ్లు గుఱుము:— ఈ సంఘము యొక్క మొదటి సాంధ్యిక కోర్కరము ఈనెల 22వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 8.30 గంటలకు జరుగును. ఎమ్. ఎమ్ రామలింగము నెట్టియూగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈ సంఘము తాత్పున వెంగళూరులోనున్న నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘముంది గమున ఈనెల 22వ తేదీ ఆదివారమునాడుద యున "ప్రభుత్వ శీతము" అను విషయమును గురించి ప్రవృత్తంద స్సాయిల వారుపాస్కించెదరు.

రెసిడెన్సీ కళాశాల ప్రకృతిచిత్రవిద్యాగల సంఘము:— "కాశీకాశ్రమ" గాయుతిలిశివార్థికి చేరుకలసిన మొదటిచిత్ర" అను విషయములను గురించి డాక్టరు. యు. గామాగాధుగారు రెసిడెన్సీ కళాశాలలో యి. ఈనెల 24వ తేదీ మం శవారము సాయంకాలము 6 గం టల కుపాస్కించెదరు.

డబ్బీ శివీయా 12 వ్యాసమాసము:— చంగబాబు-దత్త అడ్వాకేట్ 9 నెంబరుకు బుగ్గ నున్న ఉపాసకునియందు ఈనెల 29వ తేదీ సానంకాల ము 6 గంటలకు ఉపమాజయితా పు. వి. హ్యూయ్య గారు ఆయ భాధికాముఅను విషయమును గురించి ఆ గ్లభావతో బో ధించి పిమ్మటప్రాణలు సలిసెదరు.

తిరువల్లి క్రైశిలన్నదా సమాజము:—ఈ సమాజము ద్వారా క్రిందటి నెల 27-వ తేదీన పి. ఎఫ్. రావు. స్వామి ఆశ్రమ గారు తమతండ్రిగారి ఆర్థికముల పురస్కారము కొని 100-నుండి వీరలకును, ఈనెల 4-వ తేదీన క్రిశేపు లయన శ్రీరాజరీకు రాణిగారి భావకారము 100-నుండి వీరలకును, ఆదివారమున క క్రిష్ణప్ప నెట్టిగారు 25-నుండి వీరలకును, 17-వ తేదీన పార్వతివారు వంకాయల కుప్పయ్య నెట్టిగారు 100-నుండి వీరలకును ఆర్ప దానముచేసిరి.

లెస్లీగ్రీడి దొరసానిగారి నాట్యము:— ఈమె యీ పట్టణములో చివరకుదగ్గ ఒక నాట్యకథిచేసి టిక్కెట్ల వలన 1670 రూపాయలను పోగచేసి ఆరూపాయలను శ్రీగర గ్గురునాకిచ్చినది. ఆ.డబ్బులతో చెన్న పురి ఆసుకత్రియోడెట్ల 90 రూపాయలను రాయల్ డబిన్ ఫలికర్సు అప్పీసి యేమను వారికి (ఈ సంఘమువారికి యాధ్యమగన కలిగిన షట్ములను వివరించుటకు) 500 రూపాయలను, యాధ్య ములో పోరాడుచున్న సికాయీకు 200 రూపాయలను ఇచ్చెదమని శ్రీగర్గురుగారు తెలియపరచిరి.

చెన్నపురి మెడికలుకళాశాలలో సుపాధ్యాయుల మార్పులు:—ప్రిన్సిపాలయిన రెడ్డి నెంటుకన్నల్ జి. జి. గిన్నెకు, పి ఎన్ వి. వి ఎమ్. ఎన్ గారును, ఆన యశాస్త్రియన పండితులయిన మేజర్. డి. హెచ్ కియ్యన్న వి ఎమ్. ఎన్. ఎల్. ఆర్. సి. పి గారును, కళాశాస్త్రి పంశితులయిన కిపాసు యి. డబ్లియ. సి. ప్రాబ్బిట్ల, వి. ఎమ్ ఎన్ ఎమ్ విగారును ముగ ను ఆమెల యోగికా క్షరీం. పున వారిస్థామున మేజర్ డబ్లియ. జి. కె. కు, వి. ఎమ్ ఎన్. ఎల్. బి. డి. కి. హెచ్ గారు ప్రిన్సిపాలు గాను, తింబాళూరు, హెచ్ ఆర్. హెచ్. ప్రాన్సక్ పేటన్ మెడికలునాట్యాయంగు నూపరింపెండెం. టుగా ను మే. ర్ బాకియన్న వి. ఎమ్ ఎన్ గారు, మే. ర్, టి హెచ్ సింగన్న, వి. ఎమ్ ఎన్. గారికిరుగుగాను కిపాసు యి. డబ్లియ. జి. ప్రాబ్బిట్లగారికి బదులుగా కిపాసు. డబ్లియ. సి. గ్రె. వి. ఎమ్. ఎన్ గారును నియమింపబడిరి.

దేశీయ మహాజనసభ.

రాజమహేంద్రవరమునందు
జరిగిన నాదము.

ఈ నెల 7-వ తేది శుక్రవారమునాడు రాజమహేంద్రవరములో నొక బహిరంగసభ సమావేశమయ్యెను. ఈ మహాజన సభయొక్క యాశేష భారతీయ శాస్త్రసంఘమున సభ్యులైన కాశ్యప ద్వయగ న్యాపకే శుభాశాస్త్ర పంతులుగారైన నాధిపత్యము కలిగిరి. "హైందవజాతీయ మహాజన సభయొక్క యుద్దేశ్యములను, దాని కార్యనిర్వహణ క్రమమును" గూర్చి జి. రామచంద్రరావు, ఎమ్. పి. గారు వాదమునకు ప్రవేశించి 1½ గంటల సేపు ప్రసంగించిరి. ఆపట్టి కంటట ముగిసి యానెల 13-వ తేది శుక్రవారమునాడెట్లయినోత్సాహ భక్తిపూరితులగు సభ్యుల సమక్షమున వాదము మరల నాభిమే సాగెను.

"హిందూపత్రిక" కీ సభను నీ మహాజన సభను గూర్చి యనేక వ్యాసములను వ్రాసియున్న జి. రామచంద్రరావు, ఎమ్. పి. గారు వాదమునకు ప్రవేశించిరి.

ఈ మహాజన సభయొక్క యుద్దేశ్యమును, ఆరంభ దశయందలి యభివృద్ధి క్రమమును, ఆ సందర్భమున దానిపై రాజద్రోహము, రాజభక్తి రాహిత్యము ప్రభుత్వాధికార సోధము మున్నగు నానాదోషము లాలోచింపబడి వానినొంది యడి తప్పించుకొని తైటబడిన విశేష విషయములును మొదట ముచ్చటించబడినవి. ఆపవాసించుట, దూషించుట, కొంతవఱ కంగీకరించి యుద్దేశ్యమును విస్మరింపకపోవుటచేతెలియని పెద్దయెత్తులకు బోగూడదని బెదిరించుట - యని జార్జి యూలుగారు నిర్వచించిన మూడవస్థల నీ మహాజన సభా విషయమున గూడవిధించినవి. దేశములోని యాందోళనముధికారి మండలి యభిప్రాయములను మార్చలేకుండుటన గనిపెట్టి, యీ మహాజనసభ యారంభదశ నుండియు "లండను ప్రెస్" కాన్ గ్రెసు కమిటీ"ని స్థాపించుట, "ఇండియా" పత్రికా ప్రకటనము ననుసరించుట, ఆపూర్వపుష్క ప్రతినిధులను బంపుచుండుట, మొదలగు సాధనముల మూలమున నీ హైందవాంధోళన కార్యము నింగ్లండునందు గూడనిర్వహింపబడుచున్నది. ఈ మహాజనసభ దృఢదీక్షప్రభువు మొదలుకొని హిందూ ప్రభువు పర్యంతము గల వివిధరాజ ప్రతినిధుల కాలములలోను పొందిన భాగాభివృద్ధిల వివరముగ విమర్శింపబడినవి.

ఆయన మారల్తులో భిన్నాభిప్రాయములు గలిగినది మొదలుకొని యీ మహాజన సభయొక్క యకస్థు గూర్చి ముచ్చటించుచు నట్లు నూచించెను:— దురదృష్టవశాత్త మయిన యీ భంగపాటు కారణముగా నీ జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనము పెడల. ప్రజలకును ప్రతినిధులకును గల యంగీకారము, ప్రతియొక నాత్మాహమును తగ్గిపోయినది. చిరకాలము నుండి యాసహనము విడిచిపెట్టి గుణయుతు మన శేషము చేపి: మహాపాప ఫలములుగ నున్నవి. వివిధ పక్షవాదుల యున్నియై ప్రతి మహాద్యమమునకును ప్రాణపదమై యాయుధ్యమమును బలపఱచుచుండును; దానివల్లనే యే విషయమునగాని నానావిధ భిన్నాభిప్రాయములతో పరిశీలించుట కవకాశము కలుగును. అభిసవ పక్షవాదులు తమ యుత్సాహము వలన ఉద్రేకమువల్లను భావోన్మత్తమువలన దేశమందలి రాజకీయాంధోళన ప్రమాణమును దేశసేవా పద్ధతిని సంపూర్ణముగ మార్చివైచిరి. ఈ మహాజన సభకు సభ్యులు విడిపోవుటవలన మహాసమము సంభవించెను. సకల పక్షవలంబులు నేకీకరించి సమాధాన పడిననే కాని యీ సమము సులభముగను కీర్తనముగను తీలునది కాదు. ఎవరో కొందఱ తేర్కొనుచున్న సంఘమువారు (కాన్ గ్రెస్ వాక్ కమిటీవారు) నిరూపించిన నియంత్రాధికార నిర్మాణమును కృతచర ధర్మసూత్రములును పురాతన మహాజనసభాప్రతినిధులవలన నిర్ణయించిన మహాజనసభలో సభ్యులచే నంగీకరింపబడినవి కాకపోవుటచేత ప్రస్తుత ప్రకారమున్న మహాజనసభ పురాతన మహాజనసభా పరిణామ మనుటకుగాని యభ్యర్థ ప్రాతినిధ్యముగల జాతీయప్రతిష్ఠాపన మనుటకుగాని న్యాయాభివృద్ధి నియమానుసరణముగల పునాదిలేదు. దీనికి రాసవానుగణమై నియమబద్ధమగు వి న్యాసమును, కృతచరధర్మసూత్రములు గలవు. దాని, యట్టివి యేర్పడి యున్న నిబంధనలకు బద్ధులమయ్యెనుమని కొరువారివెల్ల భాగస్వాములుగఁ దీసికొనెడి వక్రసంఘములు మొదలైన వానికి

కూడ నుండును. పురాతన జాతీయమహాజన సభాసభ్యులు చీలిపోయినది మొదలు బెంగాలునాబాలలోని రాష్ట్రీయ మహాజనసభలు పురాతన పద్ధతుల ననుసరించి జరిపబడుచున్నవేకాని కొందఱోనిర్వహణ క్రొత్తయేర్పాటుల ననుసరించి నడపబడుటలేదు. చెన్నరాజధానిమాత్రమే పద్ధతినీయుక్తమైన మహాజన సభలను గూర్చుటయందు నిరుపమానమై నెగడుచున్నది దీని నిరుపమానత్వ మింకానేకవిషయములందు స్పష్టపడుచున్నది. చెన్నరాజధాని సాహసులగు ప్రజాప్రముఖులు, ధైర్యశాలిగు నాలోచనా పరులును, సమజసం ప్రవర్తకులగు దేశసేవకులు లేకపోవుటయందు నిరుపమానము; దేశసేవాధర్మ యతిమిత వాదమందును నిరుపయోగ తార్కిక సర్వభావమందును తిట్టెల్లాసక్తమైన మనోన్మత్తయందును నిరుపమానము; మహాత్రియ సంగ్రహే ద్రేకముకాని భావోద్రేకముకాని లేకపోవుటయందు నిరుపమానము; మూర్ఖునందొలిగిన భంగపాటును శాశ్వతముగ కొనసాగించుటయందు నిరుపమానము; ఇప్పుడు సమావేశముకానున్న జాతీయ మహాజనసభకు తానేమొదట నేర్పబడిన యగ్రాసవాధిపత్యని తానే తరువాత త్రోసివేయుటయందు నిరుపమానము; ఎచ్. డబ్ల్యు. నెవిన్స్ గారిచే "హిందూదేశమందలి సభాకీర్తి" యను గ్రంథమందు వివరముగ వర్ణింపబడిన పాపమును నూచించబడిన మతి యెన్నియో గుణవిశేషములందు నిరుపమానము.

జిల్లాలలో దీవిజనలలోనగుల యుప సంఘములలో శ్రద్ధతక్కువగున చేసినపని చాలతక్కువగును. సభ్యులసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగను నున్నది. సంస్కరణ కాపనములకును నిర్బంధకాపనములకును తోడుగ మారతు విభజనముకూడ తటస్థించుటచేత నీ దేశమునందలి రాజకీయాంధోళనమునకు క్రూరమగు సంచలనము తటస్థించినది. పంజాబు, తూర్పు బలగాళము, మహారాష్ట్రము, బేహారు, మధ్య పర: చాలలోని ప్రజలు మహాజన సభావిషయమున పెట్టిశ్రద్ధయును చూపించుటలేదు. హైందవులకును మహామృదీయులకును విగ్వాధికులకును సామ్రాజ్య జనులకును మహాజనసభా నూతన నియమావలంబులకును, నియమ విరహితులకును భిన్న భావములను తొలగించి సమానభావ మే పురుచుట కే మహాజన సభావేకలవై మనవారు పనిచేయుట ప్రస్తుత మత్యావశ్యకము గనున్నది. యూరోపులో మహా సంఘములు తటస్థించుటచే ప్రస్తుత కాలమందట్టి సమభావ మేర్పడుటకు తగినకాలముగా నున్నది. ఇంగ్లండు, ఆయిర్లండు రష్యా, జర్మనీ ప్రాచ్యదేశములలో కత్తులతోగూడిన అభిప్రాయములు పూర్వ పరిస్థితి జంప బడియున్నవి. యుద్ధము వలనను యుద్ధము కొరకు హిందూదేశీయులు ధనప్రాణముల సహారముగ సమర్పించుట వలన హిందూదేశమున జాతీయ తాదర్మ్యశక్తికి ప్రతిహతులగు వారందరును గూడ నిప్పుడు, తమభావములను మార్చుకొన గలిగియున్నారు. ఈ మహాసభకు లాలాజనకరాయి గారిని అధ్యక్షునిగానెన్ను కొనుట కంగీకరింపక పోవుటవలన మితవాదులను జాతీయ వాదులను సమ్మేళన మొనర్చు పవకాశము వాటి పోయినది అని రామచంద్రరావుగారు నుడివెరి.

మనదేశ సేవయందును రాజకీయాంధోళము నందును బహుళములగు సభలయందునుగూడ శ్రద్ధయును గాఢవిశ్వాసమును ఉత్సాహమును మిక్కిలితక్కువగ నున్నవి. కానన్ని సంఘములవారిని సమ్మేళనము చేసి యీ మహాజన సభఅన్ని విధములను సర్వజన ప్రతినిధియై జాతీయ తాదర్మ్యశక్తి సాధనమై యుండునట్లు చేయుటకై వారును ప్రయత్నింపవలెనని చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహుగారు నుడివెరి.

మహాజన సభకు నూతన నియమ లక్ష్యపించిన నాయకులందరును సర్వజనప్రాజ్ఞులును న్యాయశాస్త్రజ్ఞులగుటయును నగుటచే వాచేర్పరచిన నియమములను న్యాయశాస్త్రజ్ఞుగణ్యములా? ఆచరణ యోగ్యములా యని మనము ప్రశ్నింప వచ్చినది యను యీ నియమము లేర్పరపబడిన మహాజన సభలోని నియమముల నేర్పరచుటకు ప్రతినిధులను ప్రత్యేకముగ నేర్పి యుండుటచే నిప్పుడు జరుగబోవు మహాజన సభలలో ప్రతి నిధులుగూడ నా నియమములగుర్చి నిర్బంధరాధినియును. ఈ ప్రతి నిధులను బహిరంగసభలలో నెన్ను పద్ధతి పెట్టినవో నట్లెన్ను కొనువారును ఎన్నుకొనబడు వారునుగూడ ముందు తామీ నియమములకు బద్ధుల మగుదుమని యెప్పుకొన వలసి యుండును గాన బహిరంగసభలలో ప్రతినిధులను యెన్ను కొను పద్ధతి తగదనియును, యస్. రామచంద్రావు, పి. పి. యల్ గారు నుడివెరి.

మారతు విభజనమునకు చెందు ముఖ్య కారణములు కలవు. మహాజన సభా నాయకులకును యువజనులకును అభిప్రాయ భేదము కలుగుట యును మహాజనసభా దర్శములకును ఆచరణమునకును సుచ్యముగ నాంగ్ల పరిపాలన స్థితిని గురించిన భేదమేర్పడుటయును ఆంధ్రులకు కారణములైయున్నవి. మారతు విభజనమువలన మహాజనసభా విషయమున ప్రజల కశ్రద్ధకలిగినదని యును వారు విముఖులై యున్నారనియు నిరుత్సాహులుగ నున్నారనియు తలంచువారు విషయమును సాకల్యముగ పరిశీలించిన వారుకారు. చూతన నియమములు న్యాయానుకూల్యములనియు ఆవలంబన యోగ్యములనియును ప్రముఖులును సర్వాధికులునుగూ నాయకులు ధృవపరచి నిర్ధారణచేసియున్నారు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యభావము మెలంగుట యను మొదటి నిబంధన కధ్యంతరము లేనివానందరును తక్కిన నియమముల కన్నటికిని గూడ సంగీకరించుట కెట్టి యభ్యంతరమునుండదని యస్, పి. శంకరముగారు నుడివెరి.

మొదటి నిబంధనకు నాకెంతమాత్ర మభ్యంతరము లేదు గాని మహాజనసభ నొక పద్ధతిచేబద్ధ మొనరించుటకు నేనంగీకరింప జాలకున్నాను. మహాజనసభ స్వభావాను కళాలమును సర్వ కార్యాచరణ సమర్థమును సప్రాణమును సర్వజన ప్రాతినిధ్యమును నగు నొక ప్రతిష్ఠాపనముగ చేయబడవలెననవో న్యాయబద్ధమగు విధమున నాందోళనముచేయుట కంగీకరించు వారందరును మహామృదీయులును జాతీయవాదులును, అన్ని సంఘములవారును అన్ని కత్తులవారునుగూడ నందు పనిచేయుటకు స్వాతంత్ర్యమును కలిగియుండవలెను. ప్రత్యేకము కొందరికి మాత్రమే యుపయోగించునదిగ నుండగూడదు. కృష్ణాజిల్లా సభియందోర్పబడిన తీర్మానముట్టి యభిప్రాయముతోడనే చేయబడినది. మహాజనసభా పరిపాలనమును హస్తాంతర మొనరించుకొనియున్న నిశ్చల హృదయులగు వ్యయుల నాయకులు దేశ సేవకొరకు అధి కోత్సాహముతో నున్నవను. ధను పనిచేయునట్టి యవజనుల యభిప్రాయముల యెడల గూడ కొంతవరకు సానుభూతియుతులగు నందుట వాంఛనీయము. అట్లు జరుగనవో మిరుకుదనముతో పనిచేయువారు లేకపోవుటచే మహాజనసభ నకింపవలసివచ్చును. ఆంగ్లేయుల ప్రభుత్వ మవసరమనియును అది స్థిరముగ నుండుట యవశ్యక మనియును లాభప్రదమనియును నంగీకరించుచు మహాజన సభానియమముల నంగీకరింపని వారెందరోగలరు అట్టివారలేరను వాదము లనేకములున్నను చాలమందియట్టి యభిప్రాయము గలవారున్నారని నిశ్చయముగచెప్ప గలుగుదును. మహాజనసభ చేయవలసినపనులు ద్వివిధముగనున్నవి. ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనాపద్ధతిన సరించుటయొకటి. జాతీయ వైకల్యమును శిద్ధింపచేయుట దేశకార్యదీక్షను కలుగజేయుట, దేశీయులగు మానసికనైతిక అధికపారిశ్రామికాన కాశముల నభివృద్ధి నొనరించి యాచరణ సాధ్యములగా నొనరించుటయు చెందవలసిగానున్నది. ఈరెండిటిలో నొక్కవారికి ప్రాముఖ్యమొగును విషయము మానసికతత్వ సంబంధమైనదిగ నున్నది. మితవాదులగు వెనుకటి పురుషాంతరములోని వారు మొదటి విషయమునకు ప్రాముఖ్యమొసంగిరి. నవీనులగు జాతీయవాదులు జనసంఘముయొక్క జాతీయతాభి వృద్ధికి ప్రాధాన్య మొసంగి తదధిపతి చేయుచున్నారు అనిజి. లక్ష్మన్న. పి. పి. యల్ గారు నుడివెరి.

మారతువిభజన కారణమునుగూర్చి యిప్పుడు చర్చించుట నిష్ప్రయోజనము. ఏకీభావమును, మరుగుదనమును సప్రయోజనమును కలిగించునట్లుగ మహాజనసభను సవరించుటకు ప్రయత్నములు చేయవలయును. రాజ్యాంగ విషయకజ్ఞానము మనవారికి తక్కువగనున్నది. మహాజనసభాభి మానము తటస్థ భావముతో నుండుటయును ఆంగ్ల దేశీయభాషను కొనసాగించుటకు వలయుభవమును పోగుచేయుట కష్టముగనుండుటయును చాలసంతాపకరము. నిష్కలమలును శ్రద్ధాహువులును స్వాధికారమును అనుగూరు సభాకార్యనిర్వహణాధ్యమువాంఛ నీయులుగనున్నారు. ఈదేశమునందు న్యాయశాస్త్రబద్ధమగు కార్యదీక్షగల వారందరును మహామృదీయులు మున్నగు వారందరును గూడ నీజాతీయ ప్రతిష్ఠాపనమున చేరి దానిని ప్రబలముగ నొనర్చుటకు ననువుగట్టునుండునట్లు సామ్రాజ్యమునకు వశులై పనిచేయుట కంగీకరించుచు మహాజనసభా నియమములకు బద్ధులగువారి నొనరినిగూడ చేర్చుకొనుట యవసరమని ఆభ్యంతరులగు యస్. సుబ్బారావు పంతులుగారు నుడివెరి.

విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకాభినందన సభ.

శివస్వామి అయ్యగారు యువస్వాసము.

గౌ. పి.యస్. శివస్వామి అయ్యగారు ఈసంవత్సర విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకులకు భాగ్యభివృద్ధి కోరుచు నవ స్వాస్థ్య మొసంగిరి. అందలి ముఖ్యాంశముల నీక్రింద ప్రయోచించుచున్నాము.

స్వచ్ఛిన్వరచము.

మీలో ననేకులు యితరవృత్తులలో ప్రవేశించుటకు బదులు ప్రభుత్వమువారి సేవలోనుండునట్లు భావ్యము. అట్లు స్నాతకు లనేకులు ప్రభుత్వ సేవలో చేరి అచ్చట నుత్తమ స్థానముల నధిరోపించి గౌరవము సంపాదించి అభిలషించుట సహజమున న్నాయమును అయినదియే. అందువలన ప్రభుత్వాధికార నిర్వహణమునకును లాభమే తటస్థించుచున్న నమిమి వ్యక్తిత్వములమునబట్టియు బాత్వములమున బట్టియు ఆ విషయమును ఆలోచించుటయు అవసరమై యున్నది. ప్రభుత్వ సేవయందు కడపటి దశలలో నెందరు స్నాతకులు పడియున్నారో యాలోచింపుడు. గజతెను ఆఫీసర్లు గుటకుమీకు గలస్వల్పము కాశమును గమనింపుడు. దేశము యొక్క ఆర్థికావస్థను అభివృద్ధి పరచి అంతరిత క్షులను వివిధయోగమునను తేల్చుటకు కలదుకాశములను వదిలివేచి విద్యావంతులు ప్రభుత్వ వారి సేవకు గుంపులుగా ముగుటచే దేశముకు గలగుచుండు నష్టమును యోచింపుడు. ప్రభుత్వ సేవకు యోగములు ముగుట యా దేశమున కేవలము అచారముకాదే కానిదానివలన దుష్కారములు మాత్రము యితర దేశమునందు కంటె యీ దేశమున నెక్కువ. ప్రాప్తదేశమున యీ అచారమువలన కలిగిన కీడును గురించి వ్రాయుచు యిటీవల నొకరిట్లు అభిప్రాయపడిరి. "ప్రతిమనుజుడును తనకుమారుని ప్రభుత్వ సేవయందుంచుచున్నాడు. అందువలన మనవిద్యావద్ధులి, బహుమానములను నొసంగియు గౌరవముల నొసంగియు కంత పాత్రమువలన నైన నేమి మరియితరవిధములైన నేమి పరీక్షల మాత్రముల లేనట్టివారిని ప్రోత్సహించుచు ఉద్యోగమునకే విద్యార్థులను సిద్ధముచేయుట తనపరమార్థము చేసికొనినది దానివలన స్వతంత్రభావమును వ్యక్తిత్వమును ఉపక్రమకీర్తియు నశించి ఉత్సాహవిరహిత సర్వాంగీకార గుణమువ్యాపించినది. మనుజుడు వానికాలమునకై సోమరిపోతుతనమున చేచి యుండును. లేకున్నై న్యమువహించి యితరుల మర్జీల ననుసరించుచు మిక్కిలి కష్టముచేసి దుఃఖములధరించి వైకృతజానుచున్నాడు."

వ్యవసాయము వ్యాపారము పరిశ్రమలు పారిభాషిక విద్యలు మీకును లాభకరములై దేశమునకును నభివృద్ధిగూర్చు గలవృత్తులై యున్నవి. కొద్దిపాటి ప్రారంభమున కంగీకరించి కాయకష్టము నెడలగల యొకవిధమున నాగరకాభిమానమును వదులువారయిన యెడల మీకుగల మనోవికాసముతో ఆర్థిక ప్రయందు తప్పక విజయులు కాగలరు.

స్వయంకృషి.

దేశోద్యమనకయ్యయ్య వృత్తియందు సమర్థులగుట కయ్యను మీరు చేయవలసిన పరిశ్రమతోకూడ ఇప్పుటి కేమియందు బీజము వేయబడిన స్వయంకృషి విషయమునను మీరు అనుదినము అభివృద్ధి పొందవలసిన యావశ్యకమున్నదని నొక్కివక్కాటింపవలెను. మనో వికాసమునకు అంగ సారస్వతాభ్యాసమునకంటె నుత్తమార్థములేదు. మన స్వకళాకాలయందలి ఆర్థిక పరీక్షలలో అనగా ఇంటరుమీడియటు బి. ఏ. లలో నిర్బంధముగా ఇంగ్లీషు నేర్ప నవసరము లేదని కొందరు ప్రారంభించిన ఛిమగ్గున నేనంగీకరింపజాలను. అభిమానకాఖ్యలో దినదిన మభివృద్ధి యగుచుండు పరిశ్రమను నిర్ణయించుట అచారమగుచుండుటచేతను ఒకేవిషయమును మాత్రమే ముక్కునగా నభ్యసించుటచేత దృష్టి సంకుచితమగుట తప్పని ఫలమగుటచేతను అంగ సారస్వతాభ్యాసముయొక్క ఆవశ్యకము అంతింతయని చెప్పరాదు. వైవిధ్య సంకల్పముచే ప్రాంత భూమియందును నాగరిక ప్రపంచమునందలి ఎక్కువ భాగమున తీవ్రగతి సామాన్య భాష యగుచుండు అంగ భాషయందలి వాఙ్మయమును గంభీరమునకేమిసంప్రాప్త్యమునకేమివిషయవ్యాప్తియందేమి మించునట్టి వాఙ్మయము మరియొక్కటి లేదు. మీ పేమాను రాగములను నెంచుటకును మీయభిమానములను ఉద్ధరించుటకును మిమ్ము నుత్తమాదర్శములచే ప్రోత్సహించుటకును అంగ సారస్వతమును బోలినది మరియొకటి యుండబోదు.

పలుమారు మన స్నాతకులు వాస్తవ ప్రతికలను అప్పుడప్పుడు త్రయమాసికమాసికాది పత్రికలను మాత్రమే చదివి సం తృప్తిపొందుచుండుదురు. మనసంసారము జరుగునట్లై మనసీ గోల్లాసము అవసరమగుచున్నది. మానసిక జీవమును సారకం తముచేసి ఉత్తమసంస్కృతములందగల శక్తిని వివృద్ధి పరచు ఉపపత్రికలను మనము అలక్ష్యముచేసితి మేనిలోకమున ముఖ్యముగా మదిమివైచిడి నప్పుడు జీవము నట్టి ఎడారియందు వలెగడప వలసినవచ్చుట శిక్ష గానమర గలదు.

ఈ స్థానమునండి పలువు రిదివరలో విరోపాదేశ ప్రాచీనార్యా చీన భాషల ప్రాముఖ్యమును నిశేధించియున్నారు ప్రాంత భాషాచింతన భాషా పక్షమునకును భాషాంగములు గాపరిగణింపబడుచున్నవి. అట్టి సంస్కృతమున భాషావద్ధులమున కుత్తమ సాధనమై క్రాత్యుతమమై భాషా ప్రపంచమున నేమి కల్పనా ప్రపంచమున నేమి విజ్ఞానవివేక ప్రపంచముల నేమి సౌందర్య ప్రపంచమున నేమి అమూల్య గ్రంథ సామాగ్రి కలదైన సంస్కృతమునకు తుదకు వై భాషలతో సమానమైన స్థానమును నైన ఇయ్యకలసినదని వాదించుట అతివాదము కానేరదు. ప్రాంత వార్య నాగరకమునకు సంబంధించిన యుత్తమా దర్శము లేభాషయొక్కల వో తత్వకాత్ర విషయమునను మత విషయమునను ప్రాంత మానము గడింపగలిగిన మహోత్తమ ఫలములు యేభాషయందు నీక్షిప్తములయి యున్నవో, ఈ దేశమందలి స్వదేశ భాషల వాఙ్మయము లన్నియు యే భాష వలన జీవ కళనొంది నెగడ గలిగినవో, యే భాష యందు నేటికిని మనసాంఘిక జీవమును ప్రతిష్ఠాపణను నడిపించు గూత్రములు ఉదాహరణములయియున్నవో, అట్టి సంస్కృత భాషాజ్ఞానము ప్రతిపొందువుయొక్క వికాసమునకును ముఖ్యతము. వ్యాకరణము క్రమగా పండితభక్తిని అభ్యసించునలె నన్న కష్టతరమగును. కాని రామాయణ భారతభగవద్గీతా ద్యుత్తమ గ్రంథములయందలి సారమును సామన్యముగా గ్రహించుటకు మీరెంతో కాలమువ్యయపెట్టి నవసరముండదు. పరిశ్రమయు కష్టమును పెంచునట్టిదికాదు.

నిర్మలాలోచనము

చదువుటతోకూడ నిర్మలముగా నాలోచించు శక్తియు మీరు అభివృద్ధి చేసికొనవలసియుండును.

పారిత్యక్తినియందు మీరు దేశహితైక ప్రస్తుతవిషయములననేకములను గురించి యాలోచించుట మీ కు ధర్మము కాగలదు. మీవిమర్శకు రాగలవిషయముల నాలోచించి స్వతంత్రముగా మీయభిప్రాయముల నిర్ణయించుకొనవలసియుండును. సాధ్యమయినంతవరకు ప్రాత వాసనలన్నిటిని దూరముననుంచి చిర్రుకువచ్చియుండు విషయమును కాలముగా నన్నివైపులనుండియు పరీక్షింపుడు. వాస్తవ ప్రతికలనుండి యభిప్రాయముల నెరవుగొనుట లోకమున ననేక దేశములందు నాచారమగుచున్నది. అట్టియాచారము నవలంబింప బోకుడి. ప్రభాభిప్రాయమును నడుపుటయందును ప్రజలకు విషయములను బోధించుటయందును వాస్తవ ప్రతిక లొనర్చుచుండు నుత్తమధర్మమును నవిత్యజింపవలెనని నేనెంత మాత్రమును నూచించుచుండలేదు. కాని విద్యావంతులను బుద్ధి వంతులనునగు చదువరులు వాస్తవ ప్రతికా సంపాదకులకు గల పరిస్థితులను గమనించి యాలోచించి వారు ప్రకటించు విభిప్రాయములను పారబాటులకు పాత్రములనుటకు గ్రహించి ఒక్కొక్కమారుని ప్రభాభిప్రాయ నూచకములకూడ కాకుండ నుండవచ్చునట్లును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. స్వపరీక్షయు మానసిక వైర్మల్యమును నుత్తమ వికాసమునకు ముఖ్యధారములు. అందుచేత వానినికూడ నలవడజేసి కొన ప్రయత్నింపుడి. అభిప్రాయములయందు కాని తీర్మానముల యందు కాని తప్పుచేసినట్లు తెలిసినప్పుడు మీతప్పును మీరొప్పుకొనుటకు జెనుదీయకు. ఏదో గౌరవహీనయని తప్పునే సరియని పట్టుపట్టుటకంటె నీపద్ధతియే పౌరుషవంతమున కీరిదమును కాగలదు.

మన భాషముల వ్యాపనసాధనములుగా దేశ భాషల నపయోగించుటే లేదు. మన విద్యావంతులు తమ తల్లిభాషలను అంగ్లేయ భాషతో సమానముగా నైనను నుపయోగించు నేర్పునంతవరకు సాధారణ ప్రజలయందు వారి పలుకుబడి మిక్కిలి స్వల్పముగా నుండక తప్పదు.

మన దేశమున బాలికవిద్య బాలకులవిద్యావద్ధులి ననుసరించి యుండరాదనియు నిజముగా ప్రాంత వాగరక కుటుంబములలో పౌఖ్యము కావలయుననిన యెడల ప్రత్యేక

పద్ధతి యవసరమనియు కొంద రభిప్రాయ పడుచున్నారు త్రివిదిద్య యనేకుల విషయమున పరీక్షలకై గాని పట్టుములకై గాని నొచ్చించి నిర్ణయింపవలసిన పాత్రవలె యొప్పుకొనవచ్చును. కానినిజముగా వికాసవికాసముకలిగింప నెంచితిమేని బాలరచారాలలో నేర్పవలయుములలో ఒకేమ భాగము పెట్టి తీరకలసియున్నాము. సాధారణ విద్యార్థి విషయమున ప్రకృతి కాత్రు గణిత కాత్రు ములందలి యుత్తమ భాగము లవసరములు కాకపోవచ్చును. చరిత్ర, భూగోళము, ప్రాథమిక ప్రకృతి కాత్రుము. ఆరోగ్య కాత్రుము, ఇంగ్లీషు శబ్దజంపగలమా? ఇంతేకాక త్రివిదిద్యకు సుశిక్షితలగు నుపాధ్యాయుల లవసరములు యున్నారు. వారి కెట్లైనను పురుషులకు రావలసినంత చదువువచ్చి తీరవలసి యుండును.

ఎప్పుడు మనము మన కుటుంబములలోని త్రిపుర ముల విజ్ఞానవి భేదములను నిర్మూలించగలమో అప్పుడే మన రెండు నాజకల బ్రతుకు తప్పగలదు.

కార్య మవసరము.

ఆర్థిక పరిస్థితులను భౌతిక నాగరకమును సంఘ సంస్కారమునకు బలమగు మిత్రములుగానన్నవి. ప్రతిదినమును దుర్బలమగుచుండు విదేశీయాశ్రానిషేధమే యిందుకు తార్కాణము. మన భౌతికాభివృద్ధి కాటకములగు నాచారములను ప్రతిష్ఠాపణను సహింపుదనిగాని సంఘ సంస్కారము నుండి మరలుదనిగాని నేను చెప్పుచున్నానని తలంపకుడు. యావమునకు సహజమగు నుదాహరణముతో సంస్కార కార్యమునకు బూనుడుకాని సామ్య బోధనాపద్ధతిని ముతకుడు. సంఘము నుమీ వెంట తీసికొని నడిపించుట ధర్మమగుటను స్మరియించుకొనుడు.

(సకేవము.)

"15-11-14 లేదిన వాయిల్ పాడు గ్రామమున పి.వి.సి. హయ్యక్ గేడ్ యెలిమెంటరీ పాఠశాలలో బ్రహ్మశ్రీ శ్రీనివాసయోగిగారు ప్రభుభక్తిని గురించియు, మన పాలకుల ఔదార్యాదిగుణబలులను, వృద్దుమధురతైలిలో నుపస్థాన మొసంగుచు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఘోరసంక్రామము నందు మన పాలకులగు బ్రిటిష్ చక్రవర్తులకే విజయముజేయు నటుల దైవప్రార్థనలతోడ సభ ముగించిరి."

విజయవాడ వన సమారాధన:— ఈ గ్రామమున ఈ బహుళ ఏకాదశి ఆదివారమునాడు వన సమారాధన జరిగినది. ఈ సమారాధనకు అ.భి.పు.రు. 20,000ల కన్యకాపరమే శ్రీ ఆన్న ప్రేమమునంది ఖర్చుపెట్టెదరు. ఇది ఏనాడు ఆరంభించిరోగాని ప్రతిసంవత్సరమును ఈ ఖర్చుపెట్టిన సామ్యంతయు గోతిలో పారవేసినట్లు పురవాసులు తలంచెదరు. అందుకు కారణము ఈ దిగువ వివరించెద. గత సంవత్సరము వరకు బ్రాహ్మణులు పంక్తిమాత్రము ఆలయలో నిడియుండును. ఈ సంవత్సరము కోమట్లలోకూడ నిదేశింపజేసిరి. అల్లరి మిక్కిలి యెక్కువయ్యెనది. పోలీసుభటులు కొలదిమంది ఉన్నను ఆపజాలరైరి. వారికైనను ప్రతివారో ఆపేక్షయేకదా? ఏమి ఈ అల్లరి? ఇది ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచున్నదే. దీనినివారిం చెక వన సమారాధన చేయుటవలన లాభమేమి? ఇది అందరకును తెలిసినదే అయినను నిర్లక్ష్యముగా నూరకొనుట భావ్యముకాదుగాన సక్రమ కమిటీమెంబరు రాబోవుసంవత్సరమైన కట్టుబాట్లుచేయుటకు కోరుచున్నాను. అయియొక దైవవాద పురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

జనరంజకుడు నొక డాక్టరుగారు:— బాల్యము యుద్ధములో చాలవనిచేసి ప్రతిష్ఠను బడసిన ప్రాథమిక భాగ తీయ ధర్మ వైద్య సంఘమునందు సాంఘికముగానన్న డాక్టరు. సి. మహమ్మదు హుస్సేను సాహేబు బి. ఏ. యం. బి. సి. యంగారు మరల నిప్పడట్టి మానవసేవాపరమగు ధార్మిక భావముతోడనే వైద్యకళా నౌకయందు యుద్ధరంగమున కేగుచున్నాడు. అనంతపురము ప్రజలాయన కొకబంగారు నాచిని బహుమాన మియ్యగోరిరి. ఆవాచిమీద డాక్టరు సి. మహమ్మదు హుస్సేను సాహేబు. బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారి నైపుణ్యమునకును రోగులకు చికిత్సచేయుటలో వారు మాపించు సానభూతికిని సంకసించి అనంతపుర ప్రజలు వారికి బహుమాన మొసంగినది. అని చెక్కబడియున్నది. ఆ వాచిని ఆయన కొంగుటకు అనంతపుర వారు స్వజన గలుగారికి పంపిరి. స్వజన జనరంగారు దొరతనమువారి అనుమతిని బడసి యానెల 16-వతేదీన వైద్యకళా నౌకమీద నా వాచిని సాహేబుగారికి బహుమాన మొసంగిరి.

ఆంధ్రపత్రిక.

1914 వ సం॥ నవంబరు నెల 20వ తేది

శుక్రవారము.

సర్వకళాశాల విద్యార్థి.

గా. శివస్వామి అయ్యగారు నిన్నటి సాయంత్రము మన సర్వకళాశాలయొక్క విద్యార్థి భాగము వేళ సమయమున నూతన స్నాతకులకు శిష్యుల సుఖోదకోపన్యాసము నూతనాంశ సోభితమును మహాత్మాహజనమును గాకపోయినను జీవితమున బ్రవేశింప నుండువారికి స పూర్ణావయోగకరమైనదనుటకు సాదేహములేదు. అయ్యగంధటివానికి గాకున్న మాయొకటికి వారు చూపిన యంత జాగ్రత్తతో వచ్చి విషయములను జర్పించి యుండుట సాధ్యముకాదు. వారి దృష్టియందొక్క విషయమైనను అవసర ప్రామాఖ్యము నందినది చెప్ప వీలులేదు. కొన్ని విషయములు విపులముగా జెప్పలేదని అందు ముఖ్యముగా మన ప్రశ్నల విషయ మెక్కువగా నొక్కి చెప్పలేదని కొందరికి తోచవచ్చునుగాని వారు ప్రదర్శించిన యాదర్శములను చూచిన మాంతులను మొత్తముమీద నుత్తమములు. వారి యువన్యాసము నంతటిని విమర్శించుటకు మేమును సంతటి యవన్యాసము వ్రాయవలసి యుండుముగాన నది సాధ్యముగ ననిగాదు. కొన్ని ముఖ్యోపదేశములను మాత్రము సూచించెదము. యుద్ధచైత్ర్యము దేశమునందలి విద్యావ తుల రాజభక్తి విశ్వాసములను నిరూపించి విద్యావంతులనుశూలవాసులమండిన వారికి ధైర్యముతో ప్రత్యుత్తరమిచ్చినారు. మెటనే బ్రతికేవాని పరిపాలనా శక్తిని ప్రశంసించి ఆశక్తియు విద్యావంతుల భక్తియు రెండును పరస్పరాశ్రయములనుటను సూచించకయే సూచించినారు. వృత్తి నిర్వచనముచేయుచు ప్రభుత్వసేవాసక్తి పరిమితులను చూపి మన విద్యావంతులదియే పరమావధినిగా గొనుటను మిక్కిలి స్వతంత్రముగా ఖండించినారు. వారు ప్రసించివారి దొక్కరిదని యదాహరించిన యభిప్రాయము తమ సమయావకాలము. విద్యా పద్ధతియు పరిత్యాగములును ప్రాసువటిదేశముననే ప్రభుత్వోద్యోగముల యాదర్శముతో నేర్పడియుండ నిక మన దేశమున నట్లుగుట యాశ్చర్యము కానేరదు. కాని శివస్వామి అయ్యగారు తమయెదుటనుండిన స్నాతకులను బహుభాగుగా హెచ్చరించి యున్నారు. అంతయున్నోద్యోగి యద్యోగశాఖలో స్నాతకులకుగలస్వల్పాభివృద్ధిని గురించి నొక్కిచెప్పి స్వతంత్రవృత్తులవలంబించుటని చెప్పుచుండ మనవిద్యావ తు లొకచెవినైన విని కొద్దిగానైన లాభమునందకు దురా? అయ్యగారు రాష్ట్రభాషా సారస్వతాభ్యాసమునకు నిచ్చిన ప్రాముఖ్యమును సమజసమే. మ ము నిజముగా నుత్తమాదర్శములుగల పురుషులము కాదలంచితిమేని స్వాతంత్ర్యపు జ్వలె వ్యక్తిజీవనమును బురికొల్పినదియు వ్యామోహభోధకమై వ్యక్తి జీవనమును లోక జీవనముతో సమరస సమన్వయము చేయవలయునగు నాంగ్గ సారస్వతము మారగొనుట యత్యావశ్యకము. ఆభిమాన శాస్త్ర ప్రాముఖ్యము హెచ్చించుండు నిక్కాలమున మీ నిలకాయుండును నెక్కువ యవసరముము. ఆంగ్ల భాషను జెప్పుచు తర ప్రాండవిభాషలను చురుకులేదు. సాంస్కృతికభాషను గురించి వారు చెప్పిన ప్రతిమాటయు సత్యముని లోకమంతయు నొప్పుకొనవలసియున్నది. దేశభాషల

నిజముగానా రుత్సాహము కనుపరచి నారనుటకు సాదేహములేదు. విద్యావంతులు దేశభాషయందు అట్లయ భాషయందునంత సామర్థ్యమైనను గడిచినానో సాధారణ ప్రజలలో న్యాయార్థమునకు దిగుటకును సాధారణ ప్రజలకి లాభము కలుగజేయుటకును సాధారణ ప్రజను జీ మొట్టి కారవంతులగుటకును పనికిరానివారగురు రకుట వ్యక్తపరచుటక విశ్వనిదాల యమువారే స్వదేశభాషలయందు ప్రవృత్తి శాస్త్ర. చాత్రకాది ప్రంధముల రచింపి చియు తర విధములను ప్రజలలో విద్యవ్యాపించుమాంతులరయ మునెదని పాశ్చాత్య ప్రాంతములో వక్కానించి యున్నారు ప్రజాపయమున స్నాతకులు తీర్చి వాసిన ధర్మములను జెప్పచోట సానిక సర్వకళా పాలనాపయము తడవినారు. తానూ శాశాధికరమున నుండుటచేత కాబోలు విషయములు జాగ్రత్తతో జాగ్రత్తగా వాక్రుచ్చినారు. ఇని స్వల్ప కార్యములని పద్యవంతులు స్థానిక కార్యముల యందు తోయ్యము కలుగజేసికొనక యుండరాదని యు నిర్వచనపద్ధతులు హేయములని తలపరాదనియు వానిని బాగుపడుట ప్రయత్నింప వలసినదనియు బోధించినారు. జోసెఫ్ ఛేబ్రేను గాగును మాంచెట్టరు స్థానిక సర్వకళాపాలన బోర్డులో శిక్షితు డయినందున పార్లమెంటు సభలో నిత బాగుగా రాశిప గ లి గి నా డనుట నుదాహరించినారు. ఛేబ్రేను లేవగారి కున్న యవకాశములు మనకు లేవనుట నిజము. మన స్థానికపాలన బోర్డులో నిలికి మన విద్యావంతులు పోకుండుటకు ముఖ్య కారణము నిర్వచన పద్ధతులలోని ప్రాస్యము కాదనుటయు నిజము. ఈ రెండు విషయములను శివస్వామి అయ్యగారు రెండుగవలసియున్నారు. మన స్థానికపాలనలో నధికారులే సర్వంగ మగుట చేత నాబోర్డును మంచివారి నాకర్షించకున్నవనుట లోకకదితమైన రహస్యము. కాని శివస్వామి అయ్యగారు గాత్రనను మన స్థానికస్వరీపాలనా విధానము ఉత్తమశక్తి యుండున. దని గాని ఉత్తమా వకాశముల నిచ్చుచున్నదని కాని చెప్పియుండలేదు. ఉన్న యవకాశముల నుపయోగించుకొని యున్న దానిలో ఛేబ్రేను లేవ లగుటకు ప్రయత్నింప నల సినదని వారి యభిప్రాయమని లోచుచున్నది. వారి పుష్కల ప్రమాధికారమున నుండి యాశాఖకే యధికారులుగా నున్నారగాన ప్రాండవ విద్యా వంతులకు మంచి యవకాశము కల్గుటకు సందర్భములేర్పరచి తా మధికారము చాలించు కొనునపు డికి ఛేబ్రేను లేవగారి మాటివారిని గాకున్న బాంబయి సింగము పించుకొని యుండు మెహనంగారి వైన చూచు భాగ్యమునకు పాల్పడుగరని నమ్ముచు న్నాము. వైద్యకట్టము నందినవారిని గురించి శివ స్వామి అయ్యగారు చెప్పినమాటలు వైద్యులుగా నుండువాగు భావక ముంచుకొన దగియున్నవి. పాశ్చాత్య వైద్యపద్ధతి దినదినమున నభివృద్ధి కాగలదనుట నిజమే. అర్వాచీన శాస్త్రబలమును లోకమున నుత్తమశక్తి యంగుండు ప్రభుత్వముల బలమును కలిగినపుడి యొక చిత్రముకాదు. కాని పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రా భ్యాసకు లయినంత మాత్రమున పృథి కావ్యల్యముచే నధోగతి యం నుండు ప్రాండవ వైద్య పద్ధతులను శాస్త్రములను తిరస్కరించుట తగదు. తమబుద్ధిని వికాయోగించి అభ్యసించి పరీక్షించిన యెడల పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్ర వేత్తలు నేర్చుకొనదగిది ఇందు లేదన నభిప్రాయమునయగు నైన కానచ్చును. కాకున్నను కాక పోవచ్చునని అయ్యగారు తమ విశేషరచనతో చెప్పిన దాని యంగదేవారి యభిమానము వ్యక్త మగుచున్నది. కాని ఈ కారణము నింకికొంచెము ధైర్యముగా చెప్పి

యుండిన నెలొప్పుదేశ శాస్త్రములకును పద్ధతులకును ప్రోత్సాహ మిచ్చి యుండిన వారై యుండురు. స్త్రీవిద్యను గురించివీరు చెప్పినవాన్యములు గనుండుదగివి సంచుసాస్కారమునుగురించి వీరొలియోచనావరత్నముతో జెప్పినవినియంత రాధము గోచరము కాకపోలేదు ఏమాత్రమునొక కక సంచుచున తగు వెంటనీకొనిపోవలయునను నాదర్శము గట్టిగా పెట్టుకొనయెడల సంచుసాస్కార విషయమున నేమియుజగుగజాలదు. సంస్కృతమాధ్య దర్శకుడైనవేతప్ప శివస్వామి అయ్యగారు మరి మొక సందర్భమున పేర్కొనిన రెండునాలుకల జీవనము మనకుతప్పదు. కావున నయ్యగారు సంఘ సాస్కారపరు లయ్యుకూడ వ్యక్తిబలమును నూచించుకుండుట కొంత యసాత్మప్తికరము.

రాబర్టు ప్రభువుగారి యవరక్రియలకు సంబంధించిన వర్తమానము నేటివార్తాపత్రికో ముఖ్యతమము. ఆంగ్లజాతి చక్రవర్తి మొదలు సామాన్యమానవుని వరకును అంగులు ఆ మహాపురుషులకుజూపు కారవ మీనార్తలలో పూర్ణముగా గాల్పించుచున్నది మధ్యరంగమునుండి వచ్చిన వారలును కొన్నిగలవు వాని మెక్కొక్కింటినే విచారించిన యెడల విశేషాశ మేదియు తేలుట లేదు. మొత్తముమీద చూచినట్లునునదో యుద్ధము నుహాసంకులమై ఘోరముగ జరుగుచున్నదనియు మిత్రమండలివారి మెడలనే వికాసము కానవచ్చుచున్నదనియు తేలుచున్నది. జోవులుర, అల్బీరియా నైగ్యములును ప్యాసునార్తలలో బేర్కొనబడి యున్నారు. రుష్యా క్యాక్రిమమున మాత్రము నిశ్చిత సాధనములున్నవి తూర్పుప్రవ్యాలో రుష్యా వారు విజయముచేయు న్నారు. యుద్ధము జరుగుచున్నది. కాకోజెక్స్టకోవా వరుసలో లొకొకటూ నద్ద శత్రువులు క రాభూతులయినారు. ఆస్ట్రియా, హంగరీ డిట్లీ ఫూన్స్టీమల్ బుకోవినా కుత్తరమున ఆస్ట్రియలోడి పరువెత్తుచున్నారు రుష్యా వారు దూరినడచుచున్నారు మరల రుష్యావారు కా ర్పేతియను కనుమల నా మించినారు. తుర్కీలో పోరునగూడ రుష్యావారు బ్రెవిజాండును మట్టించినారు. యూరప్రటీను నదియొక్క యంత్యకమున డేటాయను స్థానము నాక్రమించుకొనినారు. జర్మనులు తుర్కీలును చలనము చూపకుండలేదు. జర్మను నొకాదిశము బాల్టిక్కుగాని రుష్యావారి లికారేవురు దాకి కొంత స్వము కలిగించిది. తుర్కీ సైన్యము బాటూము మండలపు సరిహద్దులలో చేరుచున్నది. మూడు తుర్కీ యుద్ధనావలు రుమేనియా రేవుగు సులీనా కనతిదూరమున కాన వచ్చినవట. ఇది యుద్ధమున నూతనాభ్యాసమున కారంభమగునమో.

మన ప్రాండవ సైనికుల శౌర్యసాహసముల గని పెట్టి సమాచారములు సేరించుటకు నదేవనిగా మువ్వరుద్యోగులు నియమింప బడినారని వినుటకు సంతసించు చున్నాము.

గ్రామముననులకు హెచ్చరిక:—“నెలూరు డిస్ట్రిక్టు కోర్టులో ఒక సివిల్ కేసు దాఖలుయిది. అందులో కొంత మంది పార్టీలు నిశానీలు చేత్రాలుచేసి గ్రామముననుచే దృఢకరణబదని ఒక వకాల్తు నామా మా మూలు ప్రకారము క్షీడకురి అక్షికుకు వచ్చునట్లు దృఢపర్చి యున్నది. తనదై యిచ్చిండుకు వచ్చిన కి చాలునని ఒక గ్రామమునను సంబోధించి సగు వకాలునామాను దృఢ పర్చి యిచ్చినాడు దానిమీద కక్కిలగానుకూడ అంగీకరించి చేత్రాలు చేసెయినాడు. నదకు కేసు నిశానీలు వకాల్తు నామాలో శిశు చెన్నబడియుండిన ఒకపార్టీదాగుకు శంకు సంకల్పముల కిందటనే హాజరయి యేడ్చినది. ఇది డిస్ట్రిక్టుకోర్టువారు విచారించుచున్నారు” అని ఒకకు వ్రాయుచున్నారు.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-చావులు

యొక్కముకొలకు ధనము.

క్రొత్తములు కొనసాగునను మూలకలవు.

లండను నవంబరు 18:— ఈముగము కొనసాగునను ప్రజలు చాలమంది దీని నివృత్తిగనుచున్నారు. ఈ వారము ముగియు లోపలనే యీ సామగ్రితయము గూడ పోగుపడును. సాంక్రామిక సామగ్రి స్థితిలో మార్పులేదు.

పారిసు, నవంబరు 18:— ఆవాగ్తలో నిలువగూడ నన్నది వెకటి గోజులలో వలెనే వేగ గూడ యుద్ధవాహ రముజరుగుచున్నది. అకేకములగు, మట్టలును కొన్ని కొన్ని చిల్లర పోరాటముల నగూడ జరిగి విగాని జర్మనులు అన్నిచో తరిమివేయబడినది. ఉత్తరమునందు మొదలు లీజునదివరకును ట్రునకిరంగల యుద్ధమువస్తారముగ జరిగినది. ముగ్గుముగ మ్యూసో ర్మనదను యానెజుకు తూర్పునను దక్షిణమునను ఫిగంగుల యుద్ధము విస్తారముగ జరిగినది. లిబ్జుకూటికదనున్న జోనిగులు సన్నీలలో శత సముగపోగాడి ఆయదవినిస్సాధిసవకుకొనిరి. దానిని స్వాధీనపరచుకొనటకు వారు 8 నిమిషములకు పోరు చుండిరి. ఇప్పజునదక్షిణమున జర్మనుపాదాతివైద్యములు తల వడి తరిమివేయబడినది ఎల్లా మొదలు ఓయికివరకున వ్రాయ దగినదేమియును జరుగలేదు. క్రొత్తలోనన్న మన ఫిగంగిదళ మానకుల్యమున బడయుగలిగినది. రెయిన్సు మొదలు అగ్గోన వరకును మూలవైద్యము మేమియును జరుగలేదు. శత్రువులు మాటిమాటికి తలవడుచున్నను చవస్కోర్మ పశ్చిమభాగమును నిలుపుకొనగలిగితిమి. ఎలాసిలో సెయింటు మేరీఆళ్ళు మైన్య జిల్లావపంపబడిన లాండ్యేర్ల పటాలములలో సగము పంది నశించిరి. ఆపటాలములను వెకకు రప్పించిరి.

పి అందు బి కంపెనీవారు

లాభముల పంపకమును ప్రకటించుట

లండను నవంబరు 18:— లాభము 100 కి 6½ భాగ ములను పోగు 5 భాగములను పంచివెట్టెదమని కంపెనీ వారు ప్రకటించిరి. ఈ సంవత్సరమున మొత్తముగా 100 కి 15 భాగములు ముట్టును.

కార్యవివరము.

మగ్గురు వైనికోక్త్యముల సమాచారమును తెలుపుటకు నియమింపబడిరి

లండను నవంబరు 19:— హిందూదేశపు వైద్యములను నూర్చి పాన్ మెంటు ప్రభువుల సభలో కష్టము ప్రభువుగారు ప్రస్తావించిరి. ఆ వైద్యములయందు మగ్గురు వైనికోక్త్యములను నియమింపబడిరి. వారి కింతర కార్యములేదు. భారతీయ వైద్యము లొకప్పుడనున నెప్పటికప్పుడు క్రొత్తాజ్ఞాపతీధిగాను భారతీ యలకు తెలియజరుచుటకు నిలుగూడకుండు ట్లాసమాచారము 46 రాజప్రతిధిగారికి తెలుపుచుండుటకే వారు నియమింప బడినది. ప్రజలకు తెలుపుటకు వీలగు సమాచారముల నన్నిటిని తెలియజేయుటకు దొరతనమువారు లోటులేకుండ పనిచేసే గురు అని ప్రాప్తవుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి

హిందూదేశమునుండి వెళ్లిన రెండవసేన.

మార్చి నెలకు నవంబరు 19:— మనదేశమునుండి వెళ్లిన రెండవ సేనను ప్రాప్త దేశమునుండి మార్చి నెలకు ఆన రేవునట్టములలో దిగింపుకు పునాసులు అయ్యులగు స్వాగ తము నొసంగిరి. హిందూదేశపు సేన స్త్రీమల్లనుండి దిగి పట్టణము వెంటలవేసిన దేరాలకు వెళ్లుచున్నప్పుడు ప్రజలందఱు ఆత్మీ యనాముతో గుంపులు గుంపులుగా వీరులలో నిలిచిరి. స్త్రీ మల్లలో చాలగోజులు ప్రయాణము చేసినను మాయకు గట్ట ములు ఆగోగ్యముగా నుండెను. సామానులను చేరవేసికొనుట, అవగోపవాగ్ధముల సప్తము, మొదలగుపనులనుచునుగా సెం ప్పుకొనినందుకు సగవారులు హిందూదేశపు సేనకులనుగాంచి ఆశ్చర్యపడిరి. ఇప్పుడు మార్చి నెలకు దిగిన సేన బొంబాయిలో ఆక్టోబరులో బయలుదేరినది. తరువాతి బయలుదేరిన సేనలు ఇంకను చేరవలసియున్నది.

ఇంగ్లండు ఆంగ్లము జనరలులు.

యొద్దముగ చరిత్రము.

లండను నవంబరు 18:— క్రిందని జనరలు, ఇట్టికా రెన్నుకే నీ గావన, బనల వెకమాహన గావన యుద్ధముగా చరిత్రయిరి.

సౌకాయుధముల నన్నమనవాదు.

చర్చిలో గారు తెలిపినసంగతులు.

లండను నవంబరు 18:— కామన్సునభలో చర్చిలోగారి సంగతులకు తెలియజేసిరి:— ఇటీవల జరిగి నౌకాయుధము లుగా 222 ఉద్యోగులు చనిపోయిరి; 27 గురకు దెబ్బలుగలిగి పి.వి. 3155 నావికులు చనిపోయిరి; 428 గురకు దెబ్బలుగలిగి పి.వి. ఆంట్ల్యునగరమును క్షీంచునమిత్తమిట్ల కొంత ఆంట్ల్యు నౌకాసేన పంపబడినది. కిగోజేయమంది కనపించుట లేదు. ఇటీవల జరిగిన అంగ్లేయులకును జర్మనులకును జరిగిన నౌకాయుధములలో గుడ్ మోపులను ప్రాసరు మునిపోయి నది. దీనిమీదగారు 875 మంది ఆగపడుటలేను. ఆంట్ల్యున గుర రక్షణమునకై వెళ్లిన నౌకా సేనలోని వారు కొందఱు హాండులో బంధింపబడిరి. వీరందఱు నీ లెక్కలో చేర్చబడలేదు.

వైనికోక్త్యముల సత్యములు.

కవిసరు ప్రభువు చేయు మార్పులు.

లాహోరు నవంబరు 19:— ఈక్రింది తెల్లగ్రాములు సివిలు అందు మిలిటరీ కెబ్బెబ్బెట్టకకు వచ్చినవి:—

లండను నవంబరు 17:— వైనికోక్త్యముల సత్యముల మార్పు విషయమై కవిసరుప్రభుగారు కొన్ని మార్పులు చేర్పులు చేయుచున్నారు. ప్రభుత్వము యేర్పాటులు దొరతనమువారి మోచనయందున్నవి ఆవశ్యకమైత్రుగాను కామన్సునభలో వెలివిచ్చినారు.

క్రొత్త సేన.

ఇంగ్లండులో క్రొత్తగ తిరిగి 10 లక్షలమంది సైనికులు యుద్ధమునకై తయారుచేయబడుచున్నారు. ఇది క్రిత్తి సేనలయిన రాబర్టు ప్రభువుగారి సేన పిలువబడవలయునని చాలమంది గొద్ద వ్యవహారములను చూచు కార్యాలయము వారికి తెలియజేయుచున్నారు. ఈ విషయమై వైకార్యాలయమువారు మోచింపుచున్నారు.

ప్రత్యక్షముగ జూచినవారు చెప్పుసంగతులు.

కలకత్తా నవంబరు 19:— స్టేట్సుమనపత్రిక క్రింది తెల్లగ్రామమువచ్చినది:— లండను నవంబరు 18:— ఆంగ్లేయులకును జర్మనులకు యిటీవల జరిగియుద్ధమును కన్నులారకాచి న అధికారియొకడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— జర్మను సేనలు కొంతకంటే ముందుకు వెళ్లగలిగినను ఇంగ్లండు పట్టుకొని యుండలేదు. మన సేనకు చాలాప్రయత్నము కలిగినది. కాని, శత్రువుల ముఖ్యదేశములుగల పరుపడుటయే గాక మనకుమించినప్రయత్నము కూడ కలిగినది.

జర్మను రక్షక సేనల పట్టుకల.

జర్మను రక్షక సేనల పట్టుకలకొంతయు మెచ్చుకొన వలసివచ్చును. వీరు సెయింటు ప్రిపలుయొద్ద గోగ్యముగోన, ప్రాణములకు తెగించియు పోరాడిరి. ఇప్పుడు వీరి ప్రత్యక్షము లుబట్టెట్టుకొనగలిగిరి.

నవ్వుమొన ఆంగ్లేయ సైనికులు.

లండను నవంబరు 1:— ఈక్రిందివారు యుద్ధముగా చనిపోయినారు:— లెఫ్టినెంట్లు, కోల్గిలకు ప్రభువు, మేజరు బి. గార్డను లెఫ్టినెంట్లు ప్రభువు; రెండవ లెఫ్టినెంట్లు, డోమ, కెప్టెన్; కె. పోర్టు గావర్నరును; లెఫ్టినెంట్లు ఆర్ మోచ్చిక్స్, లెఫ్టినెంట్లు, డిల్లీము. రెండుకర్; లెఫ్టినెంట్లు, సి. డిల్లీము. టాకోఫెక్, రెండవలెఫ్టినెంట్లు, ఇ. బల్లెట్టు, రెండవ లెఫ్టినెంట్లు. హెచ్చి వాసు; కెప్టెన్, డిల్లీము, ఎల్ వెల్లు, రెండవ లెఫ్టినెంట్లు, సి. ఎ. కే. ఆండరుక్; రెండవలెఫ్టినెంట్లు, ఇ. ఎల్. ఎల్. ఆండరుక్; కెప్టెన్, ఇ. బ్రోడి; లెఫ్టినెంట్లు, ఏ. ఇ. కే. కోలింగ్స్. లెఫ్టినెంట్లు, బి. ఏ. హులు; లెఫ్టినెంట్లు డే. వెకు; లెఫ్టినెంట్లు ఎల్. డిల్లీము. హు. హు. డ్యుక్; లెఫ్టినెంట్లు, బి. వెల్లు, కెప్టెన్ ఫుక్, రెండవ లెఫ్టినెంట్లు, హెచ్చి. రెచ్చి. డెల్లీము, లెఫ్టినెంట్లు స్కాక్స్, మేజరు ఏ. హెచ్చి. డెల్లీము, లెఫ్టినెంట్లు వాండుగారు.

ఈక్రిందివారు వెట్టులయి కొంతకాలము ప్రతికి చని పోయిరి. లెఫ్టినెంట్లు, కే. న్లెయిడెలు, రెండవ లెఫ్టినెంట్లు ఫుక్ నేక్, గార్డు.

క్రిత్తి సేనలకు రాబర్టు ప్రభువుగారు.

అంగ్లేయులు

శ్రీ చక్రవర్తిగారుగూడ నేకుట.

లండను నవంబరు 18:— శ్రీ రాజ చక్రవర్తిగారు రాబర్టు ప్రభువుగారి ఆంధ్ర కర్మకు వెల్లెదరు.

జ్ఞాపకార్థముగ కోర్టులను మూయుట

కలకత్తా నవంబరు 18:— రాబర్టు ప్రభువుగారికి అంగ్లేయ క్రియలు, గురువారమునాడు జరుగుచున్నందున రేపు (గురు వారము) బంగాళులోని సివిలుకోర్టులు మున్నగు అధినులు మూసివేయబడినవి.

కార్యోచేమనువారి తీర్మానము

రాబర్టు ప్రభువు చేసేయినదనకై తమ విచారమును తెలియజేసి, రాబర్టు ప్రభువు పరమార్థి పునువేడు, కలకత్తా కార్యోచేమను పధిలో తీర్మానింపబడినది. క్రితతీర్మానమును బాబు ం ధా దరణపాలుగా రుపపాదించిరి.

డిల్లీలో ప్రార్థనము.

డిల్లీ నవంబరు 19:— రాజప్రతిధిగారు సర్వసేనాని గారు రాజ్యాంగగోపనభులు సివిలుమిలిటరీ ప్రధానోద్యోగులు మున్నగువారందఱును సెంటుశేము ఫాదిరిగడికి వెల్లి యండిరి నేడచట రాబర్టు ప్రభువుగారి మరణమును గూర్చి ప్రార్థన జరుపబడినది.

పరామృత లింగ వార్తలు.

పంజాబు లెఫ్టినెంట్లు గవర్నరు గారు.

నవంబరు 16న తేదీని కాంపెను రాబర్టుయొంగిలు మీరు ఆస్కాటుగారికి లెఫ్టినెంట్లు గవర్నరుగా రిలంపింపబడిరి. పంజాబులో రాబర్టు ప్రభువుగారి క్రింద పనిచేసిన పంజాబీ లెండగోలరు. ఇవటవేలసంఖ్యగా ప్రజలయిన నామమును గొందితురు. మహావీరుడనియును సుత్రమపురుషుడనియును ఆయన క్రిత్తి యిచట చిరకాలము వ్యాపింప గలదు ఈదేశమువారి పక్షమున నేను మృదత పూర్వకముగ సామ భూతిని గౌరవపూర్వకముగ దెలుపుచున్నాను.

ఇండియా విచారనూచన

కరాచి నవంబరు 19:— రాబర్టు ప్రభువుగారి మరణమువలన కలిగినవిచారము నూచించుట కిదియే కరాచిలో దొరతనమువారి కార్యాలయముల పోభుట్రు ముగిసిపాలిటి కార్యాలయములనుగూడ మూయబడినవి.

లాహోరులో ప్రార్థన

లాహోరు నవంబరు:— క్రిత్తి సేనలయిన రాబర్టు ప్రభువుగారి యాత్మకు శాంతిలుగుటకై రేపుయిక్కిడి క్రైస్తవ దేశములో ప్రార్థింపబడును.

అంగ్లేయులు.

లండను నవంబరు 19:— నేడు రాబర్టు ప్రభువుగారి శవము భూస్థాపితమైనది. ఇంగ్లాండులో ఇది వరకు జరిగిన గొప్పఉత్సవములలో నిదియొకటి. సన్నని జల్లుయందు కురియుచున్నందున ప్రజలు ఎక్కువ ఉత్సాహముగ నందుటకు వీలులేకపోయినది. చారింగ్ క్రాసుగద్దనుండి, సెంటు పాల్స్ కెథెడ్రలువరకు ఇసుక వేసినరాలసంత జనసమూహము కూడియుండెను. జనలు దట్టముగ నిలిచియున్నందున అందరికిని శవవాహనము ఆగపడలేదు. వీధికి ఇరుప్రక్కలను నైవికులు వారులత్రినిలించిరి. నైవికులు ఆసేకులు శవ వాహనమువెంట నడచిరి. నైవికులు వెంటపడుట చాలా ఆనందముగనుండెను. ఇదిఎన్నటికిని మరపురాదు. శవమును వెట్టినవెల్లె ఇంగ్లీషుగావ్య పతాకములతోను, రాబర్టు ప్రభువుగారికి త్రి. బంతినాకాశ్యాటినోను అలంకరింపబడెను ప్రభువుగారి గుఱును శవవాహనమునకు ముందునడచిరి. జార్జి ప్రభువుగారు కూడ కాకిన సులను ధరించి శవమును దింపు ఆగుగనద క్షాన్యండియుండిరి ఈ ఆరుగు వీరాగ్రేహుడగు వెల్లింగ్టును ప్రభువు గారి శవమును దింపుటకు పూర్వము ఉపయోగింపబడినది. రాబర్టు ప్రభువుగారి ఉత్తర క్రియలకు రాజకుటుంబీకుల ప్రతిభలును. అన్ని మరీముల ప్రతిభలును అన్ని కాలనీల ప్రతిభలును ను వచ్చిరి. మేళయలతోను, శాశయతో శవవాహనము సెంటుపాల్స్ కెథెడ్రలుయొక్క పవనలోగ్నమగుండ తీవ్రకొనవెల్లి అగుటయైనది. కిగనగుప్రభువు గారి శవవాహనము ముందు వెల్లునెల్ల గద్దను పట్టుకొని యుండిరి. తరువాతి మార్గములు నడుచుచుండెను. శవమును ముందుకు మంలయు కల్పము గుండెను. కల్పకురీ ఆస్తివిషయముగా, అంజెను ముక్తగా బి, మింగ్లం దిరు మిక్తాధి పతులు సమాధిగద్ద బుగూ లోకపాలకులు నడిచి. శవమును సమాధిలో వెల్లునెల్లగు లూకదగ్గలబడిచిరి ఇంగ్లీషువారి గొలిం యుటకు బాకలు ఉడిచిరి. ఈశవమును అంగ్లేయ సత్వముగ నిలిచిరి.

కరాచి నవంబరు 19:— బొంబాయిస్టీము నావిగేషన్
ను కంపెనీవారి కరాచిశాఖకు మేనేజరుగానున్న డబ్ల్యూ.డి.
హార్డెన్ గారు నిన్ను సానపుగడిలో తుపాకో కార్మికులను
చచ్చెను. తాత్కాలికమనశ్చలమువలన ఆత్మహత్య చేసి.
కొనెనని తీర్పుచేయబడినది.

తురుష్క స్థానము.

టర్కీ యుద్ధవార్తలు

ధిల్లీ నవంబరు 18:— టర్కీ సేనలు పేటనయద అను ప్రాంతమును ఆక్రమించుకొని ఆ ప్రదేశమును బలపరచి ఆక్రమణ వైద్యులను ధిల్లీ నగరం గురించి పెట్టి ఎర్ మాం డెబ్ కాలు వగుండ బ్రిటిష్ వా వను వెళ్లకుండచేయ వలెననియు, పెరిందద్ద సముద్రములోనున్న టర్కీ గ్రాపు స్తేష నను ధ్వంసము చేయవలెననియు ప్రయత్నించుచున్నారు. కలహాకాణములగు టర్కీవారి చర్యలను సాగనియ్యకుండుటకు బ్రిటిష్ దౌరతనమువారు కొంతసేనను పంపిరి. ఈ సేన 10 వ తారీఖున తెల్లవారుజుటికి షేక్ నయద్ చేరినది. సముద్రము అల్లకల్లాలుముగనుండున 10 గంటలవరకు సేనస్థిరము నుండి దిగుటకు వీలులేక పోయినది తరువాత “డ్యూకు ఆఫ్ ఎడింబరా” అను బ్రిటిష్ యుద్ధవాన టర్కీవారిపై ఫిరంగులు కాల్చుచుండగా బ్రిటిష్ సేన దిగుటకు ప్రయత్నించెను. టర్కీవారు సేనను దిగుకుండ చేయవలెనని ఫిరంగులుకాల్చి అనేకప్రయత్నములచేసిరి. ఆఖరుకు బ్రిటిష్ సేనవారిని ఓడించి కోటలను పట్టుకొనినది. టర్కీ సేన చాలభాగము పారిపోయినది. టర్కీ సేనలో 6 గురు చనిపోయిరి. అనేకమందికి గాయములు తగిలినవి. చాలమంది ఖయదీలుగ చిక్కిరి. అసలుకోటలలోనున్న టర్కీ సైనికులందఱు ఖయదీలుగ పట్టుకొనవలసినది. త్వరగా దిగుటకు వీలులేక పోయినందున ఇదిసాధ్యముకాలేదు. బ్రిటిష్ సేన కోటలలో ప్రవేశించి వానిలోనున్న 6 ఫిరంగులను, మందుగుండు సామానును ధ్వంసముచేసి, 11 వ తారీఖున వెళ్లిపోయినది. చుట్టుపట్లనున్న అరేబియా గ్రామములకు బ్రిటిష్ సైనికులు ఏవిధముగ ఇబ్బందినికలిగించలేదు. బ్రిటిష్ సేనలో 4 గురు ఇండియను ఉద్యోగులు చనిపోయిరి. ఒక ఇంగ్లీషు ఆఫీసరుకు, 15 మంది ఇండియను ఆఫీసుకు దెబ్బలు తగిలినవి.

“ఫా”ను ఆంగ్లేయులు స్వాధీనముచేసికొనుట.

ధిల్లీ నవంబరు 18:— హట్ ఇల్ అరబునదిలో ఖర్జూరపు పంటను సేసికొనినప్పుడు పడవలను తురుష్కులు వెళ్లనియ్యకుండ చేయుచున్నారు. ఇందువలన నిక్కడనున్న అరబు జాతులవారికి నష్టమురాకుండ చేయుటకును, నదిలో పడవలు రాకపోకలు జరుపుకొనునట్లు చేయుటకును, పరిష్కారదేశము యొక్క తాటస్థమును కాపాడుటకును, ఆంగ్లేయ దౌరతనమువారిక్కడకు కొంతమంది సైనికులనుపంపిరి. వీరు పరిష్కారవైపున దిగుకుండగ ఉత్తరువు చేయబడినది. ఈ సైనికులు, ఓవను అను ఓడ సహాయముతో జయప్రదముగ ఫాను స్వాధీనము చేసికొనిరి.

ఇది నవంబరు 8 వ తేదీన జరిగినది. ఇదియు కారనునది యుకలియు వోటునకు 8 మైళ్లదూరములో నున్నదయిన పట్టణమునకు నదియొక్క ప్రాంతమున వీరుముందుకుపోయిరి. ఈపట్టణపు బహిష్కరణమున తురుష్కులు 11 వ తేదీన వీరి మిదపడగా, వెనుకకునొట్టివేయబడిరి. శత్రువులలో 80 మంది నష్టమైరి. ఈవిషయమును శత్రువులే ఒప్పుకొనిరి. సైన్యముకు 4 మైళ్లుదూరమున్న తురుష్క సేనలను స్థానమును వీరు పట్టుకొని చాలనష్టము కలిగించిరి. నదిలోని ఆంగ్లేయ ఓడ పురికి 15 తేదీన సహాయము చేసినది.

జపాను రాయబారి కాకొస్తాంటునోపిలువిడిచిపోవుట

లండను నవంబరు 18:— కనిస్తాంటునోపిలులోనున్న జపానురాయబారి గమన స్వాతంత్ర్యప్రతిముల నిమ్ననికోరెననియును సేను వెడలిపోవుననియును రోమువార్తలు తెలుపుచున్నవి.

రాజభక్తి ప్రకటనములు

అంగ రాజ్యములోని సహమృద్ధియులు

లండను నవంబరు 18:— టర్కీ యుద్ధమును ప్రకటించిన సందర్భమున తనరాజభక్తిని మంత్రులారికి విన్నవించుచు అంగ రాజ్యములకు విజయము చేకూరవలయునని కోరుచు గిసుల్తానుగారు హర్షద్రుగారికి తండ్రివార్తనంపిరి. యవరాజుగారి యుద్ధాధికి లాకోటోనుల్తానుగారు వేయిపానులను పంపిరి.

టర్కీవారి నౌకాదళము. వారిచురుకుదనము.

టర్కీ డిస్ట్రీయట్ల సులీనాయిని చేయటం.

పెట్రోగ్రేడు నవంబరు 19:— సులీనాయి సమాపమున 3 టర్కీ డిస్ట్రీయట్లను గలపడినవి.

రుష్యా తురుష్క యుద్ధము

ట్రెబిజోండుకోటపై రుష్యావారు ఫిరంగులుకేయుట.

పెట్రోగ్రేడు నవంబరు 18:— రుష్యావారు ట్రెబిజోండుకోటపట్టణముపై ఫిరంగులుకేయగా, కోటకు నష్టము కలిగినది.

తురుష్క సేనలకు సహాయము.

బాటూము రాష్ట్రముయొక్క సరిహద్దుల లోని తురుష్క సేనల సహాయమునకుగాను క్రొత్తవారు వచ్చినారు.

కలకత్తా.

తెయ్యారు పన్ను.

కలకత్తా నవంబరు 18:— తెయ్యారు మూడువంతులు కలకత్తానుండియే రవాణా చేయబడుచున్నది. ఇప్పుడు ఇంగ్లండులో దిగిమిదపన్నును వృద్ధిచేసిరి. ఇక్కడ మొదటపానుకు 12 అజాలవలకు కూడవృద్ధిచేయుమననీ తలచిరికాని ఆ అజాలే వృద్ధిచేయబడినది. రుష్యా, బెలిజియము, ఫ్రాన్సు దేశములకును, అంగ్లాసామ్రాజ్యము క్రిందనున్న దేశములకును తప్ప తక్కిన తటస్థదేశములకు తెయ్యారు పంపకూడదని నిషేధింపబడినది ఇందువలనను, రుష్యులు తెప్పించుకొను సరకుకు ముందు దబ్బుపెట్టుబడిపెట్టుటకు కష్టముగనున్నయెడలను, చాలయి బృండికలుగను కాని రుష్యావారు తాము తెప్పించుకొనుసరకు పెట్టుబడి పెట్టుకొన గలిగిన యెడల పన్నువృద్ధి చేయబడినను వర్తకము అనుకూలముగనే యుండును.

ఇండియా వైద్యశాల.

కలకత్తా నవంబరు 19:— బంగారా ఆంబ్యులెన్సు కోటలోనివారిద్దరికి ప్రత్యక్షముగ కమీషను లొసంగి వారి నిద్దరిని యిండియా వైద్యశాలలో రెవెటినెంటుగా నియమించడమైనది. వారిలో నొకరుగు రెవెటినెంటు యన్. ముఖర్జీ, యల్. ఎమ్. ఎస్. (కలకత్తా) యఫ్. ఆర్. సి. యస్ (రెయిను) గారిని పిషావరుకు నియమింపబడినది. రెండవ వారుగు రెవెటినెంటు యన్. సి. సెనుగుప్తా, యం. డి. యఫ్. సి. యన్. (ఎడింబర్గ్) గారిని పూనాలోనున్న యిండియా వైద్యమున పనిచేయుటకు నియమింపబడినది. త్వరలో మరి కొంతమందిగూడ నియమింపబడుదురు. అని యిండియా దౌరతనమువారు ఆ ఆంబ్యులెన్సుకోట కమాండరుగారిగు డాక్టరు యస్. పి. సర్వాధికారిగారికి తెలిపిరి.

బంధి పోటు

పట్టుదలతో నక్సీంతులు.

కలకత్తా నవంబరు 19:— బారసెటులో దెయగంగా పోలీసుసేనకును చేరిన మనోగ్రాహుని నివాసియుగు బాలాకృష్ణమోహనగో సుకు ధనికునియింటు ఈ నెల 7 వ తేదీన గొప్ప బంధిపోటు జరిగినది. ఆరేఖాగజ్జా పోలీసువారు దాని నక్సీంతుల అది రాజకీయముకు బంధిపోటు తెలిపిరి. అబంది పోటు దొంగలందఱుకు గొప్పపట్టుబడులలోని వారనియును విస్తోల్లను బూరియుండిననియు తెలియుచున్నది. బంగారా రహస్య పరిశోధనశాఖవారు మరల నీ విషయమున పరిశోధింప వారంభించెదరు.

నూర్గానదిలో ఓడలు సంచరింపరాదు.

కలకత్తా నవంబరు:— ఆరేఖాగజ్జా మేజస్ట్రేటుగారిట్లు ప్రకటించిరి. మార్కాస్తయము మొదలు మూర్ఖోద్దయమువరకును నూర్గానదిలో కల్వీ, కేముసాండ్సు-మేరీసాంక్సు అనుప్రదేశములలో స్త్రీములు పడవలు ఓడలు సంచారము చేయకూడదు. ఈ ఆజ్ఞకు వ్యతిరేకముగ నెసరైన తమ ఓడలను నడిపించినచో తుపాకులతో కాల్చివేయబడుదురు; లేక కఠినముగ శిక్షింపబడుదురు. ఈ ఆజ్ఞను గురించి మాపాలలలోనుండు దళాదులను చాకిదారులును వారివారి ప్రదేశములలోనున్న జవాలకు స్పష్టముగ తెలిగించుటకు ఆజ్ఞాపంపబడుచున్నారు.

ధిల్లీ.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన సమాచారములు.

ధిల్లీ నవంబరు 18:— ఇండియామంత్రిగారు రాజప్రతినిధిగారి కీతంత్రివార్తలనంపిరి.

శ్రీయువరాజుగారు యుద్ధరంగమున కేగినారు. జర్మనువైద్యములు వెనుకకుతరుచుబడినవి. డిక్సుమూడి బిక్సుకూటి ప్రదేశములకు నడుచు ఇరుకాలువను దాటుటకు

ప్రయత్నించిన జర్మనులు వంతెనలకు దూరముగా తరుచుబడిరి. వైద్యవజ్జికి మధ్యభాగమున పగ నులుగూడ శత్రువుల తాకుడును వెనుకకునెట్టిరిని పగ నుప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

కన్నులారాచూచిన వానిసమాచారము:—

అంగ్లాజిరమునద్ద ప్రత్యక్షముగ విషయములనుచూచిన యాతడొకడిటుల చెప్పుచున్నాడు. విశేషముగ వైద్యవజ్జము కలుగుచుండుటవలన జర్మనులకు చురుకునాటుచున్నది. క్రొత్త పటాలములలోని యువకులు సంగ్రామమందలి నధికశ్రమనోర్య జాలని వారుగా నున్నారు. రెండునెలలుమాత్రమే వారు యుద్ధ పరిశ్రమ మొనరించిరి. తుపాకులతో కాల్చుట వారికి పరిచితమే లేదనియే చెప్పవచ్చును. అట్లున్న నుగూడ వారు మొండి చొరవతో, తెలివిన పోరుచు నేయున్నారు.

రష్యులు తృప్తికొందియున్నారు.

తూర్పురంగమునుండి అధికారులవార్తలు లేవు. అన్ని ప్రక్కలను జరుగుచున్న విషయములు సంకృప్తికరముగనే యున్నవని రష్యులు తెలచిరిని పెట్రోగ్రేడునుండి మార్షింగు పోస్తుదిలేఖరి వ్రాసెను.

యుద్ధము నిమిత్తము ధనము.

బ్రిటిష్ సైనికుల లభ్యదృతముగ పోరుచుండుటచేతను నౌకాదళము కొరవడకుండనుండుటచేతనుదినమునకు 100,000 పానులు క్యయనుగుచుండుటచేతి మరి 225000 పానుల నొసంగవలెనని ప్రజాప్రతినిధి మహాసభవారు కోరబడిరి.

క్రొత్తభారతీయ సేనలు.

నవంబరు 7-వ తేదీన మాల్దేవులలో దిగిన వైద్యములకు ప్రజల లభ్యతాహముతో నొసంగిన స్వాగతమునుగూర్చి మాల్దేవులలోని వైద్యులప్రతినిధిలేఖరి యిటుల వ్రాయుచున్నాడు. కడు దూరమునుండి యింతవైద్యమును నిర్దుష్టదరముగా సముద్రము మీదకు కొనివచ్చుటలో బ్రిటిష్ వారికి సముద్రము మీదనున్న యప్రతిహతాధిపత్యమును గూర్చియును వచ్చియుండిన భారతీయ సయనికుల యగ్గలక్షణములను నియమాధరణములను గూర్చియును పరారు ప్రజలు చాల వాత్సర్యము నొందిరి.

టర్కీవారిని కఠినముగజాట్టుట.

11-15 తేదీలను పేటలు ఆరబునది - కుడితట్టున టర్కీలకు. దలపడి డిలామెయిడు ఫిరంగు దళమువారు కఠినముగ కొట్టిరి. టుర్కులు చాలసేపు తెగింపుతోడ పోరివిమృట పూర్తిగా నోడింపబడిరి. వారిలో చాలమంది చచ్చిరి. మరి కొంత సేనతో 14 వ తేదీన బారెంటుగారువచ్చిరి.

మరణము.

హాలానాపి బిలుగారు.

ధిల్లీ నవంబరు 19:— మహమ్మదీయ చారిత్రవిషయక పరిశోధకులకుటచే మహమ్మదీయులచే నధికముగ గౌరవించబడుచుండే హాలానాపి బిలుగారు అరేఖులలో స్వగృహమున మృతినొందిరి. వీరు విశేషగుర్వతకు పాల్యదేశదనియు స్వల్పగురు జబ్బుమాత్రమేచేసి మృతినొందినయెను తెలియుచున్నది.

యుద్ధరంగమును భారతీయ వైద్యములు.

ఓడియారుప్రభృతిగారి సహాయసంఘము.

లాహోరులో నేర్పరుపబడినది.

లాహోరు నవంబరు 19:— యుద్ధరంగముననున్న భారతీయ సైనికులకు సౌఖ్యము చేకూర్చుపనులను చేయుటకును చిన్న చిన్న సహాయసంఘములను నిర్ధయచేయుటకును కితకాలములో నవంబరు 25 వ తేదీ మొదలు లాహోరుగవ్వరుగారి మందిరమున ప్రతిబుధవారమును పగలు 11 గంటలు మొదలు 1 గంటవరకును సహాయ సంఘమువారు చేరి పనిచేయదగునని ఓడియారుప్రభృతిగారు నూచించుచున్నారు. అచ్చిన్న బంగలలో బట్టలుమాత్రమేగాక తగినబహుమతిస్తువులును సైనికాధికారుల దివంగుకు ప్రకటించిన పోగాకు, వీగరెట్లు, చిన్నచుక్కాలు, బాదం, పిస్తా మొదలగువిలువలు, అక్రూటుమొదలగు పండ్లను గూడ నెట్టబడును.

సిమా

సర్వభారత వాతావరణస్థితి.

సిమా నవంబరు 19:— చిట్టిగాంగు సముద్రతీరమునకు ఉత్తరమెరుచ్చిస్తానమునను వర్షపాతము సాధారణముగ నంతటనుకలదు. ఇతిరవోట్టవాతావరణస్థితి ద్రవరహితముగ నున్నది. బంగారాఖాతమునకు దక్షిణమున స్థితిగతులకు సంచలనము మెల్లమెల్లన కలుగుచున్న నూచన లగపడుచున్నది. ముఖ్య వర్షపరిమాణము, చిటగాంగు; సారనాయి, కలటులలో 1 1/4 దుక్కులు, చామను క్లి దుక్కివర్షమును కురిసినది. భావి నూచన:— తెలుచ్చిస్తానమున వర్షము తగ్గననియును పంజాబులోను వాయవ్యపర్వతాలలోను వర్షము వ్యాపించుననియు నూచన లగపడుచున్నది.

బర్మా

ఇంకొక ఉపగ్రహము

రంగూను నవంబరు 19:— జి. హక్కుఅల యూరేషియను, కాంపానెవాలా అవచిటగాంగు కాపుస్సునను, కెండుశనములను తీసికొని ఒకబోటుగొడ ఎక్కి వెళ్ళుచుండగా బోటును నిగిబోయినది. కెండు శనములు, ఫ్రాంగ్స్, బోటును నెట్టువాడు ఒకడు అందులేకుండ సోయిరి.

మాండలేలోని నమాన్మదీయలరాజధాని

రంగూను, నవంబరు 18:— మాండలే పట్టణమున నిన్న జరిగిన సభలో నమాన్మదీయము అంగీకారప్రభుత్వము నెవలను, నాన్మగ్రామరియందును తమ కర్వెందెరాజధాని కలదని తీర్మానించిరి.

బర్మా యుద్ధనిధి

రంగూను నవంబరు 18:— బర్మా యుద్ధనిధి కొద్ది భోజనాలలో 5 లక్షల రూపాయలను. బర్మా ఆకాంక్షెంటు జనరలుగారిద్వారా, లండనులో యుద్ధరాజుగారు స్థాపించిన నిధి కారాధికారికి, 80 శేషు పంపించెడిది.

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు సైకోలోర్టు

నెవకను విచారణ

[వ్యాయమాస్తి: నేపియగుతు.]

కార్టెటపును ఖానీకేసు

కన్నప్పక సాక్ష్యము:— (ఈతని నయన్ను 17 సం వత్సరములు.) ఆ (నగరము) విలేతువుయంట నేను నిద్ర పోవుటకును. ఖానీ బరిగినికొని నాకు బాధక మున్నది. ఆరాత్రి నేను ఆయింటిలో పడుచుకొనియుంటిని. నుమా చనిమిదిగంటల వఱకు నేను పక్కకి వెళ్ళితిని అమె నాకు అన్ను చెప్పెను. నేను భుజించి పిమ్మట 8-30కి పంపి మిడిగితిని. అప్పటి కామ్మోవాగుగ నే యుండెను. వేళవ జాము: నామగంటలవఱకు మాడవద్దయి ఆ మెకట్టుడి. చేతులతో నా తలను తాకి నన్ను నిద్రలేపెను. అప్పటికి తెల్ల వారియందొని తలచెదను. దొంగలవచ్చి తన కొళ్ళను, చేతులను కట్టి సాత్తును దొంగిలించిపోవెళ్ళి రని మాడవమద్దయి నాతోచెప్పెను. ఆమెను (నిద్రవిభూతి నాయకమృత) లేపుచునా యని యడిగితిని. లేవద్ద నేను. చేతికట్టును విప్పచునను; నేను విచ్చితిని. నేను కొళ్ళకట్టును విచ్చలేదు. పిలయనగా, విప్పచుని యామె చెప్పలేదు గాన, విప్పలేదు. నుమా సారయ్యను పిలుచుకొని రమ్మచెను. చీటిలో బంటువెళ్ళుటకు భయపడితినిగాన పో నంటని. దిగ్గరక ఆరచిన యెడల గొంతుపసికెదనని యామె (మాడవమద్దయి) చెదరించెను. పిమ్మట నేను నడవలో పండుకొంటిని. నుమాను 8-30కి మాడవమద్దయి తన భర్తను పిలుచుకొనిరమ్మని నన్ను కొరెను. నే నాభర్తను (వెంకటేశ్వరరాజుగారి) కిలుచుకొనివచ్చితిని. అడుగుమస్తా రామయ్యకు కిలుచుకొనిరమ్మని నన్ను కొరెను. నేను పిలుచుకొని వచ్చితిని. ఖానీజగతుకు ముప్పు పడికొజుల నుండి నే నాయింటికి వెళ్ళుట వచ్చుచున్నాను మగటిపూట యప్పుడుగా నే నాయింటికి వెళ్ళి యుండలేదు ఆ (చనిపోయిన) మె పెట్టుచుండిన అన్నముకై నే నన్ను పుడుకునిచుంటిని. ఆరాత్రి నేను ఆయింటిలో ఎరుకలప్పుడు చూడలేదు. అలమెలు ఆయింటికి రావులలో వచ్చుట కలదు. ఖానీజగతుకు ముప్పు పడినందులకు రావులలో నే నామె నవల చూచుచుంటిని. ఖానీజగత రాత్రి నే నన్ను చులినపుడు ఆయింటిలో అలమెలు చూడలేదు నేను నిద్ర పోవుటకు కొంచెము త్రాగ్యమె ఆమె అడకి కచ్చెను. నుమా సారయ్యను పిలుచుకొని వచ్చు నిమిత్తము వెళ్ళుట త్రాగ్యము నేను (చనిపోయిన) ఆమెచచ్చి యుండటము చూడెడిది. నేనే ముందు నిద్రపోతినిగా, అలమెలు నిద్రపోవుటను నేను చూడలేదు. మిడిమిది దొంగ అన్నాడనియ, నేను దిగ్గరక నరచిని యెడల నానిగిరిచ్చి నామెడు పినుకకుర నియి మా వమద్దయి చెప్పెను. (చనిపోయిన) ఆమె అన్నము పెట్టుటగాను నామెను పిలిచి మియు యెరులెదు. మగటిపూట నేను కెంపుట మెరు పెట్టెనాపుగా పుచ్చెయిచున్నాను.

వెంకట్రామయ్య సాక్ష్యము:— నేను ఆ (చనిపోయిన) మె యింటికి పొంగుకొంటిలో వసించుచున్నాను. అక్టోబరు 18 వతేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు నేను మా గంటలకు ట వీధిలో నిలువబడియుంటిని. అప్పుడు మొదటి మద్దయి ప్రక్క వీధి కుండినచ్చి ఆ (చచ్చి) మె యింటిలో ప్రవేశించుటకు చూచితిని. పిమ్మట వాడు లోపల మాడవమద్దయి నా మాట్లాడెను. నేను వీధిలో వెళ్ళుచుండగా, వారు మాటలాడుకొనుటకు చూచితిని. మరునాడు వాడును, కెండువమద్దయి కవల మరయొకడును సంగు కొనకద్ద నిలువడి యెటునిలువడమాడుచుండుటకు చూచితిని. పిమ్మట కొంతసేపటికి అక్కరకు ఆ (చచ్చి) మె స్క్రెయింటినుండి బయలుదేరి నందుకొన యం గాయద్దతోడ మాట్లాడెను. పిమ్మట, వారు ముగ్గురును గోవిందప్పనాయకుడిధికయపున వెళ్ళిరి. అక్టోబరు 15 వ తేదీ నాడు నేను నాయింటిలో వీధిరమ్మపు గదియందుంటిని. ఆ గది కొక గవాక్షి గలదు. అది తెరకబడి యుండెను. నేను పండుకొనపోవంటిని. అప్పుడు వీధిరమ్మపునుండి “అయ్యో” “అయ్యో” అని కేలు వింటిని. అక్కటవేసి దిక్కి చూచుచు, వీధిరమ్మ, చెప్పలేను. ఆకేక లేమెయని చూచుటకు వీధిలోనికి వచ్చితిని. ఎవ్వరును అపడలేదు; తిరిగి యింటిలో పనికి వెళ్ళితిని. పిమ్మట కొంతసేపటికి యద్దకో, ముగ్గుకో, వేగముగ వెళ్ళుచున్నట్లు అకగులశబ్దము వివబడెను. మఱల బయట వచ్చితినిగాని, మఱల కిడిలో రుక్మరను కబడలేదు. అందు విద మఱల యింటిలోనికి వెళ్ళిపోతిని. అర్ధరాత్రి యెనసెమ్మట ఆయింటికితెలుపు న్నెవ్వకో తెలసట లెట్టెమకలెని. ఎరది యగిరత్త నెబడెను. నేనియి ల వడలేయని అప్రూకుచెప్పటల గొంతునుట్టి గర్జించితి. (బుక్కగర్జిత్తలకు ప్రత్యుత్తరం గా) నేను ముడవ మద్దయిని బాగుగ నెలుగుదును. కాని, నే నామెతో నెప్పడను మట్టాడెదలేదు. ఆమెభర్తనుగాడ నే నెలుగుదును. ఆ యంత్రో నే మాట్లాడుట గలదు. మొదటి మద్దయియు అలమెలును మాట్లాడుచుండెని నే నాతొతో చెప్పలేదు. తే 18 దిని నేను మొదటి మద్దయిని చూచితిని. తే 14-వ తేదీరాత్రి అందు నాయింటిపొదగ కెల్లి: పుడు నా కేమియ అక్కరమ్మ కిలులేదు అప్పుడు నే నొక్కడమత్రమె చుండికిది అరిగి మిడ కూర్చుండియింటి: నే నెరచి నుమా కొకరచి కేపు కూర్చుండియింటి. ఆ రోజు నుమా పది పదియెడల అడుగుకుండ నెళ్ళిరి. నేను మొదటి మద్దయిని చూచిపుడు వా: పొడ మరయొక డుండెను. ఆ రెండవవాడెడో నా కిప్పుడు లేతియదు ఖానీజగత రాత్రి నేను పగుండుటకు వెళ్ళి: కిదప నాయి జిమిదగ వేముగ కెళ్ళువారి అకగుల శబ్దమును వింటిని. మఱి కొంతసేపటికి ప్రక్క యింటికితెలుపు తియబడినశబ్దము వివబడెను. “ఎరక్కడ?” యని యెవరో అడిగె: దురకు “ఇంటి వడలే”యను జవాబు కూడ వివబడెను. ఆ జవాబుగినవాడు ఎరుకలప్పుకెల్లియని గొంతుకన్నడిబట్టి యె అగరెగిరి. వెంటనే నేను గవాక్షి గుండ చూడగా, రుక్మరు నాయింటిపొదగ వెళ్ళుచుండిరి. వా: లో నొక: చేతియంద లాతె గండెను. వీరు పోలీసు వారుగాన, పిర కెల్లి: కడియందుగని నేను తీర్మానించుకొంటిని. వరికొంతసేపటికి వరల ఆయింటికితెలుపు తెగవడిన శబ్దము వివబడెను. నాయింటిపొదగ ఎరుకలప్పుకెల్లిటను చూచితిని. మరెండునిమిషముల కెల్ల వాడు ఎర జింటికితెలుపు త్రట్టి: కెల్లను వివబడెను. వాడు ఆయింటిలోపనికి వెళ్ళెను. వారు గంటినుండి నేనునిగ: శబ్దము నగుంచి నేను ఎరుకలప్పు అడుగలేదు. (నాగాజుజమూ రిగరెప్పశ్శలక జవాబు) నేను కెండువమద్దయిని 14 వ తేదీవాడు చూచినప్పుడు వానియంద విశేష చేమియు కనడలేదు. సంతోషావధివై: విషయము గూడ నేనియు కనడలేదు. దాగికిమ్మట మఱల నాతొని పోలీసు సేవకొన నే మొట్టమొదట చూచితిని. నే నాతొని పోలీసు సేవలో చూడగానే నేను 14 వ తేదీనాడు మొదటి మద్దయిగోడ జూచి: ది యడే: ది మఖిత్తణములనట్టి యెలుగరెగిరి. వాని తెలిగినకందగ్గుముల నేను నే 17 యొ: యమున, పోలీసువారు: న్ను కిరి: చి: శబ్ద, వాతో చెప్పితిని. ఆ చనిపోయినగామెను నేను చాలకాలముగా నెలుగుదును. (గురుస్వామి కెల్లి: గర్జిత్తల తల్లి: ముగ) ఆ (చనిపోయిన) మె నా మాన్యముగ గంటియందె యుండెను. వాడుక, నే నామెను నెలుగు నడవలో చూచితిని. మొదటి మద్దయియు, గూడిన మద్దయి: డడలో నుట్టలాకచుండి: వా: రంభావణి కెనిగురించినో: నేను వివలే: (వ్యాయమాస్తిగారి ప్రక్కల గ్రామ: త్రోముగ) 16 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు నే గంటికి వచ్చి: వెంటనే ఆ

ముందువాటిరాత్రి నేను చూచినవిషయములను, వినివిషయములను పోలీసువారితో చెప్పితిని మొదటి (మఖ్య) విచారణలో నేను సాక్ష్యమునుగతి నటట అబద్ధము. నే నొక వేళ అట్లు చెప్పియుండినయెడల, పోలీసువారిగో: గాదుగాని, యింటిలోనివారితో నని నాభావము.

సభ ఇక్కెప్పెక్కురు కల్యాణముంద: అయ్యరుగారి సాక్ష్యము:— కడవి: అక్టోబరు నెల 15వ తేదీరాత్రి 12 గంటల వఱకు నేను 963 వ నెంపు పోలీసుకాక్ నెలియనోడ గమ్మ తిరుగుచుండగా, తిరునాయక్ వీధిలో చనిపోయిన ఆమె యింటిలోనుండి యొకడు బయటకుచ్చుటను చూచితిని. నీ వెరడ వనియుండుగా, ఈయింటికిచే: వాడనే యని చెప్పెను. తెలుగురు వాని ముఖముపొద పడుటల కాక్ నెలియ దిపమున త్రిప్పిపట్టెను. నేను మ: పి: చూచితిని; వాడు చాల కలుకు అప్రూవమును బోలుచున్నాడని నాయభిప్రాయము. మరవా డిదయమున ఖానీనిగురెంటి పిరి, ఆయింటికి వెళ్ళితి:; ఆ క్క: డి ఆ ప్రూ వ ను ను చూచితిని. నేను, నాతో డి గమ్మ తిరుగుచుండిన కాక్ నెలియను, ఆ ముందు నాటి రాత్రి ఆయింటినుండి బయటికి వచ్చుచుండగా చూచినమ: పి యిత: యం అప్రూవమును గుర్తించితిమి. బావి బరెగో: దించితి:; ఒకవ్యాకెల్లను, ఒకరువ్యాలము కట్టిన మూటయొకటి అందులో దొరకెను.

పిమ్మట, 16: క నెంబరు కాక్ నెలియ నాగాయణ స్వామి, ప్రాపు వెంకటా: లయ్యకెట్టి, పోలీసు ఇక్కెప్పెక్కురు పోలీ, ది నందెరమాపుకెట్టి, వెంకటాచార, చెంగమ్మ, పో: కి: సు: బ: ఇక్కెప్పెక్కురు గోవిందసామినాయకు, మున్నగు సాక్షులు విచారించుడిరి

రె రాసులపాధికారుల ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 19:— వ్యాకెముగరమునండిల్ల ప్రకటించబడిన:— పాడగ్గ: య మఖ్యముగా, ఉతా: నము ప్రము: కును. తీసుకును మధ్య ఫి: గుల ముగ్గురు తీరముగ జరుగచున్నది ఆగును, ఎయిలలమధ్య శ్రేస్తెలు కాపు మునుగో: యద్దయిచేయుటకును. ప్రక్తి నాయకు చుట్టు జగిన సాగాటయ మ: నే: లకు అవకాలముగ నే నుగిసి: ది కొట్ట కొనగన్న మనందగులలో: నె: కలను తిరిమినేకి, శ్రేస్తెలను వా: నాక్రిమింతుకొని, మధ్యభాగమున నె: కె: పు: ను బోపు మాగ్గుమకరకున వచ్చి: కాని మన అట్టి: గా నే: అ నాని వె: కి: మ: రిమి: మ: ను సాగట్టుకొనినసాసెం లు లిరిగి ఆ కిమింతుకొని శ్రేస్తెలకు అసమి: న్నును కలిం: చి: వి. ఆగ్గ: మలో: మ: స్థా: మలు ను: క్షీ: తి: య: న్ని లి: క్కి: న నేనామఖమునండింటిను తెలుపదగ్గి: సంగతులులేవియు జరుగలేదు.

యుద్ధసహాయ నిధి.

బొంబాయి స్త్రీల ప్రాంతి.

బొంబాయి నవంబరు 19:— యద్ధ సహాయమునకు ఇప్పటివరకు బొంబాయి స్త్రీలు చేసినపని: రుపమాము 2 లక్షల రూపాయలను చందాలవన నమూనాచేసిరి. కొన్ని వాగముల నుండి వైసికిలకు కంఫర్టరు, మఖ్లెరు మొదలగు నవి కుట్టుటకు స్థానలగుడ్డను సంత దించుచున్నారు. ఇప్పటి వఱకు 45 శేల గజముల స్థానలగుడ్డ, 600 పానుల కలున గల డొలగుడ్డను సంపాదించి కట్టించిరి. ఈపని ఒక చెంప జరుగచుండగా బొంబాయిలో స్థాపించినవార్షిక ప్రక్తియద్ధ అనుష్ఠిలోను ఆంబ్యులెన్సులైలు బండ్లలోను ఉపయోగించుటకు తల చెవులు మూసివేయు టో: లి: న, తయారవేసి: ఇతర దమ్మలను సంతాదించిరి. ఈవస్త్రులను తగుగు చేయుటకు లి: నె: క: డ: వాల: కా: ని: య్ను ఇప్పటివరకు 10 శేల గజములగుడ్డను ఉపయోగి: కిరి హిందూశ్రేయసాగియో: పు: క: వెళ్ళెల యాని ఉ: త: గ: వ: పటాలములలో: నె: కి: ల: యొ: గ్గ: యొ: , శ్రో: కా: ది: కార: లయొక్క: యొ: ఖ్యా: కి: ల: ల: కా: న: ల: న: వెళ్ళ: దుస్తరులు మావ తయారు చే: చి: చి: వారు. వైసికిలకు కావలసిన పా: ర్య: మలు ఏ: వ్య: ముట యందును ఇం: వ: మ: మ: లో: ను స్త్రీ: సంఘమువారు నిరుపమానముగా కాగ్యమును: ద: క్ష: త: ను చూపుచున్నారు. బొంబాయి నగరమునందలి అన్ని జాతు: వారును, చి: న్ని: మ: త: ను: ల: వారును సంతో: ప: పూ: ర్య: క: ముగ సా: పో: క: ను: చేయు చున్నాను. యూ: ర్: య: న: స్త్రీ: త: గు: గు: చేకి: పంపి: వ: ను: పల: గా: క: సా: గ: స్త్రీ: లు 12 శే: క: ప: వ: ను: త: గు: గు: చేప: ప: పి: చి: చి: చి: చి: స్త్రీ: లు 10500 క: ప: పు: ల: న: పంపి: కి: ర: దు: స్త్రీ: లు 8 శే: క: ప: పు: ల: న: పంపి: ఇం: గా: క: కి: ర: దు: స్త్రీ: లు వ్యాం: కి: ప: పు: ల: అ: గా: క: క: వ: నీ: వ: పు: పు: ల: న్ని: చేప: ప: పి: మొ: ద్ద: ము: గ: బొంబాయి స్త్రీ: లు మా: గ్గ: ము: 87500 క: పు: ల: ను: త: గు: గు: చేప: ప: పి: ఇం: గా: క: వ: ను: “మా: వ: ఇం: గా: కా: వ: ల: న: ” బొంబాయి స్త్రీ: లు, బాధి: ది: పా: ను: అనుచున్నారు.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE LATE LORD ROBERTS.

Impressive Funeral at St. Pauls.

Austria on the Verge of Bankruptcy.

JAPAN DECLARES WAR AGAINST TURKEY.

Great Battle Impending in Poland.

KAISER'S HEAVIEST STAKE.

(REUTER'S AGENCY)

The funeral of Lord Roberts naturally takes up a large amount of space in our columns with news that testifies to the homage the whole of the British nation from His Majesty downwards pays to the great departed soul. From the central theatre of war we have a few telegrams which individually do not possess much significance. Taken together they show a mortal combat proceeding in all grimness with rays of hope shining on the side of the allies. The Zouaves and the Algerians are specially mentioned. Russian achievements, so far as to-day's news goes, are noteworthy. In east Prussia fair progress has been made. The enemy has been defeated at Lodovitz on the Czenstochowa and Cracow line. In the South-eastern corner of Austria Hungary Russia is forcing her way putting the Austrians to flight. Against Turkey Russia has bombarded Trepizond and damaged the fort. She has also occupied an important place in the Euphrates valley. The Germans and the Turks have also been active. Between the Warta and the Vistula Russian vanguards are reported to have withdrawn. The German fleet has bombarded Libau in the Baltic. The Turks are said to be moving to the frontiers of the Batum district. Three Turkish destroyers appearing off Sulina in Rumania smelt a new development. We understand three officers are specially deputed to report the achievements of our Indian troops.

GREAT BRITAIN.

ACCOUNTS OF THEIR DOINGS.

Three Officers Deputed to Report

LONDON, November 19.
Replying to a question in the Lords by Lord Curzon, Lord Crewe stated that three officers had been deputed to serve on the staff of the Indian Forces and that their sole duty was to supply accounts of the doings of the Indian troops which they telegraphed to the Viceroy for circulation in India. The Government would do their best to assure distribution of all information which could possibly be sent.

BRITISH GENERALS KILLED.

LONDON, November 18.
Brigadier-General Fitzclarence, V.C., and General McMahon have been killed in action.

Naval Casualties.

Mr. Churchill announced in the House of Commons to-day that the naval casualties were 222 officers killed and 27 wounded, and 3,455 men killed and 423 wounded. These figures do not include a thousand missing from the naval division sent to Antwerp, nor 875 officers and men on the "Good Hope," nor the marines interned in Holland.

BRITISH POSITIONS ATTACKED.

Enemy Repulsed with Heavy Loss.

LONDON, November 18.
The Press Bureau states that the British third division was heavily attacked by artillery and infantry yesterday. The brunt of the attack fell on the two battalions. These were shelled out of their trenches, but they recovered brilliantly and counter-attacked driving the enemy back in disorder. An attack was also made on the second division, the enemy being repulsed with heavy loss.

OFFICERS' PAY.

An Amendment Scheme.

LAHORE, November 19.
The London Correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables under date the 17th November:—Mr. Asquith announced in the Commons that a scheme for the amendment of Officers' pay drawn up by Lord Kitchener was under consideration.

THE ROLL OF HONOUR.

LONDON, November 19.
The following casualties are announced:—

Killed.

Lieut. C. Phayre, Munster Fusiliers.
Lieut. Lord Congleton, Grenadier Guards.
Major Lord B. Gordon-Lennox, Grenadier Guards.
Second-Lieut. Dean, King's Royal Rifles.
Capt. K. Forbes-Robertson, Seaforth's.
Lieut. R. H. Phayre, Yorks Regiment.
Lieut. W. Rait-Kerr, Field Artillery.
Lieut. C. W. Tufnell, Grenadiers.
Second-Lieut. Vacher, Warwicks.

Major H. Herbert-Stepney, Irish Guards.
Second-Lieut. E. Burge, Wiltshires.
Second-Lieut. H. Vaughan, Durham Light Infantry.
Capt. W. N. Wells, East Kents.
Second-Lieut. C. A. K. Anderson, Royal Scots.
Second-Lieut. E. L. L. Anderson, Royal Scots.
Capt. F. Brodie, Camerons.
Lieut. A. E. J. Collins, Engineers.
Lieut. B. A. Combe, Royal Fusiliers.
Lieut. De Wend, West Ridings.
Lieut. N. W. Henderson, Royal Scots.
Lieut. G. Ness, Royal Scots.
Capt. Puzey, Royal Fusiliers.
Second-Lieut. H. Renny-Tailyour, Engineers.
Lieut. Stocks, Grenadiers.
Major A. H. Tyler, Engineers.
Lieut. Ward, East Lancs.

Died of Wounds.

Lieut. J. Pleydell Bouverie, Rifle Corps.
Second-Lieut. Schunck, West Surreys.

The P. and O. Co.

Declaration of Dividend.

LONDON, November 18.
The P. and O. Company has declared a final dividend of six and half per cent. together with bonus of five per cent. making the total distribution for the year fifteen per cent.

The Late Earl Roberts.

The Funeral Ceremony.

His Majesty to Attend.

LONDON, November 18.
The King will attend Earl Roberts' funeral.

Memorial Services.

At Delhi.

DELHI, November 19.
The Viceroy, the Commander-in-Chief and all the members of the Council and other principal officials both civil and military, attended the memorial service at St. James Church, Delhi, to-day in connection with the death of Lord Roberts.

CONDOLENCE MESSAGES.

From the L. G. of the Punjab.

The following telegram was sent by His Honour the Lieutenant-Governor of the Punjab to Countess Roberts, Englemer, Ascot on the 16th November:—On behalf of the Punjab where Earl Roberts' name is venerated by thousands of Punjabis who served under him and where his fame as a great soldier and a great man will long endure, I respectfully offer sincere sympathy.

MEMORIAL SERVICE.

At Lahore.

LAHORE, November 19.
A memorial service for the late Lord Roberts will be held at the Lahore Cathedral to-morrow.

TELEGRAMS.

MOURNING IN INDIA.

At Karachi.

KARACHI, November 19.
The public offices in Karachi of the Government, the Port Trust and the Municipality are closed to-day as a token of respect for Earl Roberts.

LORD ROBERTS' FUNERAL.

An Impressive Ceremony.

LONDON, November 19.
The funeral of the Late Earl Roberts to-day was among the greatest spectacles in National History. Set rendered the conditions cheerless but the crowds were so enormous that the route from Charing Cross to Saint Pauls was inadequate to allow all to pay their respects. Troops lined the streets. The military procession was most impressive. The coffin was enveloped in Union Jack on which the dead Earl's Field Marshal's sword and baton were placed. His charger was led immediately in front of the coffin. The Pall-bearers were Field Marshals Sir Evelyn Wood, Lord Grenfell, Lord Methuen and Lord Nicholson and Admiral Sir Edward Seymour. Other Generals and Admirals and troops of all arms were in the procession including the London Scottish Guards, several batteries of Artillery and Naval Detachment. The detachment of London Scottish pipers headed the procession followed by the band of Scots Guards.

Winter Makes the Scene More Impressive.

King George Sits Before the Catafalque.

LONDON, November 19.
Winter mist penetrated into the Cathedral and enhanced the solemn impressiveness of the scene. The Great Congregation was in deep mourning relieved here and there, by scarlet tunics but the Military were mostly in Khaki. King George in Khaki sat by himself in front of the Catafalque which was lighted with candles. It was used at the funeral of Lord Wellington. Representatives of all the other members of the Royal family and of every section of the community and Dominions also attended.

Outside the "Dead March in Saul" was heard in a distance, and was taken up by the band within. Then to the blaze of the trumpets and to the rolling of the drums, a solemn procession entered by the west door and marched to the Catafalque under the dome on which the coffin was placed, Earl Kitchener heading the pall-bearers. "The Hymn" 'peace perfect peace' moved the Congregation deeply and then the Archbishop of Canterbury, the Bishop of London and other Clergy conducted the graveside service. Ashes were sprinkled on the coffin as it was lowered into the crypt after the benediction. All stood during the playing of "Chopin's funeral march" and the "Last post" by the trumpeters in the gallery in the dome.

THE NEW ARMY.

"Roberts' Million."

LONDON, November 19.
It is understood that the War Office is considering the suggestion from several quarters that the second million of the new Army should be called "Roberts' Million."

The Naval Battle.

Further Details.

Of the Battle.

LONDON, November 18.
The "Glasgow" left Coronel at nine on the morning of November 1st to rejoin the "Good hope," "Monmouth" and "Otranto" at the rendezvous. The "Good hope" signalled at two in the afternoon that apparently from wireless calls there was an enemy ship northward. The squadron was ordered to spread north east by east at the speed of fifteen knots. Smoke was seen at 4-20 in the afternoon. It proved to be three enemy ships. Our ships concentrated on the "Good hope" which was sighted at five in the afternoon. The squadron forty-seven minutes later formed a line ahead of the enemy who turned south. They were single line a head twelve-miles off. The "Scharnhorst" and "Gneisenau" were leading.

At 6-18 in the evening the speed was ordered at seventeen knots and the "Goodhope" signalled to the "Canopus" "I am going to attack the enemy now." The enemy was now fifteen thousand yards away and maintained this range at the same time jamming wireless signals. The sun was now setting immediately behind us and while it remained above the horizon we had the advantage in the fight but the range was too great. Sun set at 8-55 and visibility conditions were altered. Our ships were silhouetted against the after glow.

The failing light made it difficult for us to see the enemy who opened fire at 7-3 in the evening at twelve thousand yards followed in quick succession by the "Good hope," "Monmouth," and "Glasgow." The two squadrons were now converging and each ship engaged the opposite number in the line.

WAR FINANCE.

The New War-Loan Assured of Success.

LONDON, NOVEMBER 18.—The War Loan is assured of success. There is an enormous public demand and every indication that the whole amount will be covered before the week end.

A European Commits Suicide.

KARACHI, November 19.
Mr. W. D. Hodgert, Manager of the Karachi Branch Bombay Steam Navigation Company shot himself in his bathroom yesterday. The verdict was suicide when temporarily insane.

Bombay Council.

Additional Members.

BOMBAY, November 19.
Messrs. Evan Macdonald, I. C. S. and George Carmichael C. S. I. C. S., are nominated as Additional Members of the Bombay Legislative Council. (A. P. J.)

TELEGRAMS.

BELGIUM.

CARDINAL MERCIER'S APPEAL.

For Assistance for Malines.

LONDON, November 19.

Cardinal Mercier, petitioning the Commission of Relief for assistance for Malines, says labourers cannot find work to gain their daily bread.

Snow in Flanders.

Some snow has fallen in Flanders. Rheumatism and pneumonia are prevalent.

The German Failure at Ypres.

CALCUTTA, November 19.

A special cable from London to the "Statesman," dated 19th November, says:—

An official eye-witness, summarising the recent fighting, states that, though the Germans have gained some ground, they have not captured Ypres. We have naturally suffered heavy casualties, but have the satisfaction of knowing that the enemy has been foiled in his main object in the western operations and that we have inflicted immensely greater losses than those of our own.

Prussian Guards' Perseverance.

The perseverance of the Prussian Guards claims wholehearted admiration. The corps has retained the reputation for courage and contempt of death earned at St. Privat.

FRANCE.

FRENCH OFFICIAL STATEMENT.

Several Attacks, all Repulsed.

LONDON, November 18.

Paris.—It is officially stated:—We again repulsed several German attacks, notably south of Ypres.

British Maintain Their Front.

The British maintained their front.

Rheims Further Bombarded.

Rheims has been further bombarded.

Bombardments and Attacks.

Paris.—The communique adds:—The operations have been the same as on preceding days. There have been numerous bombardments and some isolated German attacks, which have all been repulsed.

Artillery Activity from North Sea to Lys.

From the North Sea to the river Lys there has been considerable artillery activity, especially at Neuport and eastward and southward of Ypres.

Zouaves' Brilliant Bayonet Charges.

Zouaves near Bixchoote carried the wood by a brilliant bayonet charge. They have been fighting for the wood for three days.

German Offensive Repulsed.

The Germans' offensive southward of Ypres by infantry has been repulsed.

Other Points.

There is nothing to report from Arras to the Oise.

Our artillery at Craonne has had the advantage.

There is nothing new from Rheims to Argonne.

Landwehr Battalions in Alsace Lose Heavily

We have retained the western part of Chauvencourt in spite of counter-attacks, and in Alsace the Landwehr battalions sent to the district of Saint-Marie-aux-Mines had to be withdrawn after losing half their effectives.

Latest Paris Communique.

LONDON, November 18.—(1-5 A.M.)

Paris.—Last evening's communique said:—The day was marked by very violent, almost ceaseless cannonade on our northern front.

The Germans blew up the western portion of Chauvencourt in the St. Mihiel region, which they had mined.

Elsewhere there was nothing noteworthy.

Arrival of second Contingent.

Enthusiastic Welcome at Marseilles.

MARSEILLES, November 19.

The French gave magnificent welcome to the fresh Indian contingent. The whole city was en fête when the Hussars, Lancers, Dragoon Guards' Field Artillery and the Indian Cavalry proceeded to the white-tented camp on the outskirts of the city. In spite of the long voyage the horses looked well. The perfection of the transport and the commissariat has greatly impressed the onlookers.

Still more troops are expected as that is only a portion of the force which left Bombay in October.

GERMANY.

THE NEW GERMAN LEVIES.

Limited Efficiency in the Field.

An Eye-Witness's Account.

ALLAHABAD, November 19.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—An official eye-witness states that there is evidence that the Germans are beginning to be affected by their heavy

TELEGRAMS.

losses. Prisoners state that the young men of the new corps cannot withstand the fatigues and privations and the middle-aged men lack ardour.

Incomplete Training of the Men.

The recruits have received only eight or nine weeks training and are not practised in entrenching.

Nevertheless he warns us against making too much of such sidelights and goes on to confirm his message of the 11th instant regarding the bravery of the youngsters and attributes this to the fruit of national discipline.

AERIAL WARFARE.

A Zeppelin Wrecked.

Near Gaasticht.

ALLAHABAD, November 19.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The "Mail's" Rotterdam correspondent says that a Zeppelin was seen near Gaasticht on Sunday badly damaged and sailing in an almost vertical position. By desperate efforts the crew got her to the German side of the frontier where she became a wreck (Censored.)

Naval Operations.

In the Baltic Sea.

Germans Bombard Libau.

PETROGRAD, November 18.

The German fleet bombarded Libau on Tuesday causing outbreaks of fire.

RUSSIA.

IMPORTANT BATTLE DEVELOPING.

In Western Poland.

To Counteract Russian Flank Attack.

LONDON, November 19.

The battle raging in Western Poland has been developing in the last week to counteract the menaced flank attack by the Russians.

Germans at Thorn.

The Germans are utilising the strategic roads and railways in Silesia and have concentrated near Thorn leaving the Austrians the task of securing Cracow and opposing small forces of the Russians at other points.

Effect of this German Move

This counter-attack has caused the Russians to concentrate at some distance in the rear of the line reached in the western advance.

RUSSIANS CONFIDENT OF SUCCESS.

In the Impending Battle.

The Russians are confident of victory and declare that the issue will decide the whole war.

Desperate Stroke of the Kaiser.

They state that the German Emperor is staking his all on this last stroke.

GERMAN OFFENSIVE RESUMED.

Between the Vistula and the Warta.

PETROGRAD, November 19.

A despatch from the headquarters says:—Between the rivers Vistula and Warta our vanguards opposing the Germans who took the offensive are retiring in the direction of Bzoura. The enemy has succeeded in setting foot in the region of Lenczyca and Orloff and is sending vanguards towards Plauntek.

IN EAST PRUSSIA.

Russian Advance Continuing.

LONDON, November 19.

The Russians in the Eastern Prussia continue to advance. Fighting is taking towards the front of Gumbinnen-Angenburg which the enemy is defending.

Our troops on the front of the Masurian lakes have reached the enemy's entanglements which we are forcing.

In Galicia,

Russians Occupy Passes of the Carpathians.

We attacked large enemy forces on the front Czenstochowa-Cracow and routed detachments operating near Lodovitz. We are occupying the passes of the Carpathians in Galicia.

In Poland.

An Austrian Communique.

LONDON, November 19.—(5-50 A.M.)

An Austrian official despatch says:—Austro-German armies in Russian Poland have forced the Russian main forces to a battle.

AUSTRIA.

Russian Operations.

Fighting Near Bukovina.

Austrians Fleeing After Sanguinary Battle

PETROGRAD, November 18.

Sanguinary fighting has taken place north of Bukovina where the Russians are progressing victoriously, the Austrians fleeing in complete disorder.

TELEGRAMS.

JAPAN.

TURKEY AND THE ALLIES.

Japan Declares War.

Japanese Ambassador Leaving Constantinople

LONDON, November 18.

Telegrams from Rome state that the Japanese Ambassador in Constantinople has requested his passports and will leave to-day.

THE COLONIES.

EXPRESSIONS OF LOYALTY.

From British Moslems.

LONDON, November 18.

Mr. Harcourt has received a telegram from the Sultan of Brunei on occasion of war with Turkey assuring the minister of his loyalty to the Sovereign and praying for the success of the British arms.

The Sultan of Lokoto has sent a thousand sterling to the Prince of Wales' Fund.

TURKEY.

OPERATIONS AGAINST TURKEY.

Russian Attack on Trebezonde.

Fort Damaged.

PETROGRAD, November 18.

Russians have bombarded Trebizonde damaging the fort.

RUSSIANS CAPTURE DATAH.

In the Euphrates Valley.

PETROGRAD, November 19.

The Russians on the 15th instant took Datah by assault an important centre of communication in the Euphrates valley.

IN BATUM PROVINCE.

Arrival of Turkish Reinforcements.

The Turkish reinforcements have appeared on the frontier of Batum province.

ACTIVITY OF TURKISH NAVY.

Turkish Destroyers off Sulina.

PETROGRAD, November 19.

Three Turkish destroyers have appeared of Sulina.

UNITED STATES.

In East Mediterranean.

American Cruiser Fired on by Mistake.

WASHINGTON, November 19.

The United States cruiser "Tennessee" was fired upon while proceeding from Vourlah to Smyrna to pay an official call on the Navy department. It is believed the firing was due to misunderstanding.

Further Details of the Incident.

PARIS, November 19.

The "New York Herald" states that the United States cruiser "Tennessee" asked to be allowed to enter the port of Smyrna in order to protect the foreigners. It was refused where upon the "Tennessee's" launch approached the port. The launch was fired upon and compelled to retire. The Commander then announced that he would force his way in. The authorities fearing bombardment left the town.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

BOMBAY.

AUSTRIAN LOSSES IN THE WAR.

Sad Plight of Austria.

On the Verge of Bankruptcy.

CALCUTTA, November 19.

A cable to the "Statesman" says:—

The "Morning Post" publishes a Budapest letter giving private official figures of the Austrian losses during the first three months and stating that Austria is on the verge of bankruptcy. She can find two million more men but no money. (Censored.)

OBITUARY.

Maulana Shibre.

DELHI, November 19.

The death at his home in Aligarh after short illness is reported of Maulana Shibre who is held in much esteem in the Mahomedan world for his researches into Islamic history.

Paris Bulletin.

LONDON, November 19.—(5-15 P.M.)

A communique issued in Paris says:—There has been increased artillery activity in Flanders particularly from North Sea to Lys. No infantry attack has been made between Oise and Aisne while operation around Trécyval finished favourably for our troops. The enemy had carried our furthestmost trenches and reached the central crossroads when our Algerians drove the enemy back recovering all the lost ground and inflicting heavy losses. We maintained our positions in Argonne there is nothing to report on the rest of the front.

CALCUTTA.**THE PRIZE COURT.****The "Trostburg" and "Kurmark."**

CALCUTTA, November 18.

This afternoon before the Chief Justice sitting at the Prize Court the Advocate-General resumed the application on behalf of Port Commissioners in connection with the unclaimed and undelivered goods of German steamers "Trostburg" and "Kurmark". His Lordship gave liberty to the Port Commissioners to exercise their powers of sale over the goods and to hand over to the Marshall the sale proceeds after deducting their charges.

Expressions of Sympathy.**IN INDIA.****The Calcutta Corporation.**

CALCUTTA, November 18.

At to-day's meeting of the Calcutta Corporation Rai Radha Charan Pal Bahadur moved a Resolution expressing their deep sorrow at the death of Lord Roberts and offering condolence to Lady Roberts and the bereaved family. In the course of a lengthy speech the mover said that it is no conventional exaggeration to say that we are proud to be linked to England and to glory in her glory to rejoice in her triumph and to grieve with her in her sorrows as partners of the Empire. It is fitting that the Corporation of Calcutta on behalf of the Premier city of the East also the erstwhile capital of India should give expression to this outburst of public sorrow. Nawab Serajul Islam seconded the Resolution which was carried every one standing.

The next Resolution considered by the Corporation was that in view of the fact that the European war had seriously affected the trade of Calcutta and thrown numerous people out of employment a Special Committee be appointed to consider whether it is possible to reduce rates and taxes. The matter was eventually referred to the finance committee of the Corporation for consideration.

BOATING ACCIDENT IN BENGAL.**Heavy Death Roll Feared.**

NOAKHALI, November 18.

A Ferry boat with three-hundred persons on board capsized at Hatiya steamer ghat on Sunday at 2 A. M. Seventeen dead bodies have been found and it is feared that loss of life is heavy.

BOMBAY.**Theft by a Sailor.**

BOMBAY, November 18.

The Third Presidency Magistrate to-day sentenced to six months rigorous imprisonment Alexander Aitchison, ship's corporal and first class pensioner now discharged from the Navy, who was charged as servant with theft, forgery and cheating. On the 28th October last Mr. Hughes, Paymaster of Royal Navy, lodged a complaint that a cheque for Rs. 3000 drawn in favour of Captain Cooper, Master of the Collier "Tresbridge" had been stolen from the office and cashed at Thomas Cook and Sons. The Police arrested the accused who was an employee in R. I. M. Office. The accused pleaded guilty and nearly Rs. 700 and some jewellery were recovered from certain persons with whom the accused had been living.

BURMA.**Burma War Relief Fund.**

RANGOON, November 18.

Burma war relief fund is fast reaching a sum of five lakhs of rupees. A sum of Rs. 60,000 has been forwarded to the treasurer Prince of Wales War Relief Fund, London through the Accountant General, Burma.

Mandalay Moslem Loyalty.

RANGOON, November 18.

At a mass meeting of the Mohammedans held at Mandalay yesterday a resolution was unanimously passed declaring their deep rooted loyalty and unflinching devotion towards the person and Government of the King-Emperor.

River Accident.

An Anglo Indian J. Franks, Gunner of B. I. S. N. Cos Steamer "Fazilka" and a Chittagonian Sampanwallah lost their lives to-day while a Sampan containing two deceased and four others of the ships crew were going in boat to jetty the boat turned turtle. All occupants except the deceased were saved by catching hold of the ropes attached to cargo boats. Franks and the Boat Rower were never seen again.

UNITED PROVINCES.**The Hindu University.**

ALLAHABAD, November 18.

The "Pioneer" says:—The Hon. Sir Harcourt Butler paid a short visit to Allahabad on Tuesday on business connected with the Hindu University scheme and was to return to Delhi on Wednesday evening.

Public Records Commission.

The second report of the Commission on Public Records has now reached India. This report does not directly concern India but is of interest in this country. The Commission examined the India Office records pressed themselves as satisfied with them.

ALL-INDIA WEATHER.

SIMLA, November 18.

There has been little precipitation in hills in Northern India. Conditions remain unsettled over South of the Bay.

FORECAST:—No important change.

THE ROLL OF HONOUR.**Indian Casualties.**

DELHI, November 18.

The following are names of officers in the eleventh list of casualties reported from France and Belgium:—

Killed in Action.

Lieut. McKay (attached) Third Sappers.

Died of Wound.

Major Phillips, D. S. O., 28th Battery, R. F. A.

Wounded.

Lieut. T. S. Jobson, 27th Light Cavalry.

Jemadar Khusal Singh Takuli, 1st, 39th Garhwal Rifles.

Jemadar Indar Singh Negi, 2nd 39th Garhwal Rifles.

Subadar Wassan Singh, 58th Rifles.

Capt. H. W. Martin, 59th Seinde Rifles.

Capt. C. A. Shute, 107th Pioneers.

Subadar Ma or Sharam Singh, 107th Pioneers.

INDIAN MEDICALS.**Given Lieutenancies.**

CALCUTTA, November 19.

Dr. S. P. Sarbadhikari, Commandant of Bengal Ambulance Corps, has received a communication from the Government of India to the effect that two members of his corps have been granted direct commissions as Lieuts. in I. M. S. The two officers are Lt. N. Mukherjee I. M. S. (Calcutta), F. R. C. S. (Edin) who has been posted to Peshawar and Lt. S. C. Sen Gupta M. D., F. R. C. S. (Edin) who has been posted to Poona for service with Indian troops. Other appointments are impending.

A DACOITY.**Serious Investigation.**

CALCUTTA, November 19.

It will be remembered that a dacoity of a serious character was committed on the 7th instant at Mamora-bad police station Deygonga, Baraset, in the house of Babu Kristo Mohan Ghosh, a well-to-do resident. The District Police, Alipore, as a result of investigation have declared that to be a political dacoity. It appears that the dacoits were armed with revolvers and seemed to belong to Bhadrakal class. Officers of Bengal C. I. D. have taken up further investigation of the case.

PROHIBITION FOR PLYING VESSELS IN HOOGLY.

CALCUTTA, November 19.

The district Magistrate of Alipore has issued the following notice:—All ships, steamers, boats and other sea going vessels have been prohibited from entering into and plying between sunset and sunrise in the river Hooghly at Culpi and places called James and Mary Sands. All persons disobeying this order and trying to ply their vessels in the forbidden area will be shot at or otherwise severely punished. Dafadars and Chowkidars have also been specially instructed to apprise the people in their respective "Mahallahs" of the purpose of this order.

కళ్యాణ ఘోషము.

ఇది శ్రీలపాటి కల్పవృక్షము. శ్రీలపాటి కాలము: బహిష్కరకాండకు, మయిలసరిగా పోకపోవు. మేనాహ్లాధులు, తలనొప్పి, అకేతి, సంతాపము, మలబద్ధము, కడుగు, రోగము, ఋతుకుల, మొదలగు శ్రీలపాటి ఘోషము నమృతముగా వదిలి సంతాపములను జేయుటలో అద్వితీయమైనది. 4 సీసాలు చాలు; సీసా రు 1-4-0 4 సీసాలు రు 4-8-0.

భారతీయ బాల్యపుస్తకము: ఇది బిడ్డలకు అమృతమృతము. అక్షరము, గర్భవతి, పురాణజ్వరము, కృతజ్ఞము, మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, జీర్ణ శక్తిని కలిగించి బిడ్డలను ప్రశుభిల్లలవలె పెంచును. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

సుకేశరంజని తలనొప్పి: ఇది మిక్కిలి పరిమళము గలిగి పూలవాసనను గుప్పించిట్టుచుండును. వెంట్రుకలను చక్కగా పెంచును. మృదుత్వమునిచ్చును. మెదడుకు చల్లదనము. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

అభ్యంగనతైలము: దీనితో తల అంటుకొనినలేక రాచ కొనిన, తలనొప్పి, పొక్కులు, కండ్లమంటలు, ముండు, మొదలగువానిని హరించి మెదడుకు చల్లదనమునిచ్చి వెంట్రుకలను నల్ల పరిచి పెంచును. సువాసనయుగలదు. సీసా రు 0-8-0 (6 సీసాలు 1-4-0) ట్రాన్స్ సీసా రు 0-2-0. వి.పి. ఖర్చుల ప్రత్యేకము. పి. జి. వి. అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం. హిందూ గుంటూరుజిల్లా.

చుండుకు నూనె

సీసా 1-కి 0-8-0. వి.పి. సహా 0-10-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా బెరుగగలవు. అమృతాంజనం డిపో, 109 ఫేరిరోడ్డు, బొంబయి.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12 కి రూ. 1-2-0

వంటనెళ్ళలకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముట వలన చిగుళ్లు పెట్టవు. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుగ్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

ఒక సారి వాడి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్తము.

పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

తామర తయిలము

మా తామర తైలము ఒక్క డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలు గైదుసారులు రాచిన యెడల తామర నిర్మూల మగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొనవచ్చును అనేక సందర్భములు, మాసములు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే సుఖము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బజ బజ బజుకుచుండు అవస్థ వగవారికైనను వద్దు. రాజారాణి గల బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-8-0.

కలరా ప్లేగువలన ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తీసుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1 కి రు 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బాక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అక్షర విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నేవించినతోడనే పారిపోవును. నీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునవలించు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూడ్చునాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. క్షయదగ్గు. దగ్గుకు నేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస విచ్ఛి కూతలు ఎగరొప్పు ఆయానము మొదలగు కఫకోగములు శ్వాసకోశముల నూడ్చునాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులుసువాయువు త్వరలో ప్రాణవాయువునకు మారనందున కలుగును. వృద్ధిజేదుచు, మేహకారకమున బుట్టి శరీరమునను మంచికొనుట

కఫహరి చూరము

ఈ చూరము సనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బనము, కానవీసన శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

గజ్జి కి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్ప వదిలేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి
6,7 తయి శెట్టిపిల్లి, మదరాసు.

విజయవాడ చేయబడిన "శకుంతలా" నెండుకలు పెరుగు సుగంధతైలము.
26 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. తపాలఖర్చులు 0-3-0

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్పు నలవిగాను. తలకు పెరిమి దవ్వుకొని ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన పుడుచుచును. నెండుకలను పెరుగు నిచ్చును మెదడునకు చలువ కలుగును. కండ్లకు చల్లదనము నిచ్చును. కొందరు ప్రోత్సాహ పరచినందున ఈ చమురును స్వేషలోగా మనోహరమగు వాసన ద్రవ్యములు చేర్చి తయారు చేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది.
86 బహుమతుల వివరం:—స్త్రీలు తలలో ధరించు కొవ్వపుష్పం 1, దంత పురుష్పం 1, ముఖముచూచు అద్దము 1, జర్మను సేల్ఫర్ కాటుక పెరిశే 1, వాసన పోపుబిళ్ల 1, తాబూల మాత్రలు 22,

కొండ్లి చిలుకలు 6, కార్ నేషన్ బ్రూచి 1, పునగుడబ్బీ 1, అత్తరుడిళ్ళ 1, వెరకి 86 బహుమతులు యివ్వబడును.
మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

స్పెన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటి మొదలు అయిదవ స్టాండ్ య వరకు చదువు బాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును, ట్రయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యోగ్యమైనది. ఇందు కను చతుర్వజములు, త్రిభుజములు, సహంతర చతుర్వజములు, విషయ చతుర్వజములు, విషయకోణ సుచచతుర్వజములు, బహుభుజములు, కీనియెక్కు వై కాల్కములను కనుగొనట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మాజిలెక్చర్లు ఆల్బానములను లభింపు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

(ప్రతి ఉపాధ్యాయునివద్దను తప్పక యుండవలెను.
దీనినివల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0 వలయువారలు ఈక్రింది ఆడ్రెసునకు గ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను
కెర్రా జోగయ్య టీచర్,
బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.
గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము నులభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుచుండింపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ ములు మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసర్కాగితములమీద సుందరముగా నచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జకొనువాకే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును. వలయువారు— (16-11-14)

మ.రా.రా.శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేబుడాలజూరు ఆశీసు మాజువీడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ఈపంతులు కొనువారికి పిటితోపంగ 1-కి "అత్తిలారా" అనున కొర్రని కోడండ్ర ప్రలాపము" అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.
తంపివయము! తనకేం కర్చువడినది!! తమకొకొకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చువడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకలారా! శృంగారమున్ను జాగరీకతయున్ను కలగొనిన అనుభవ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచున్నామి. మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యింపువి. ఇందులో ఎరువు, కచ్చు అకుపచ్చ, కోబా, మేమువర్షం గి.4 మారదీపిన్ని 500 మారకడలుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 తంప 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0
శీటా వెంకటపంతులు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవ్వాలి.
టి. సి.తారాచా మొదలయ్యారే, కి, కందప్ప మొదలయ్యారే, తిరువల్లి క్కే.డి, మదరాస్.

కొత్త నవల! మనోహరమగు నవల! !

ఇందుమణి.

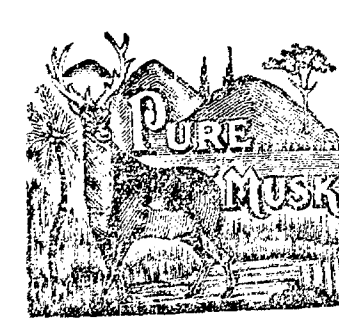
నంగదేశ కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగ ద్విఖ్యాతి గాంచినట్టియు శ్రీరమేశ్వరచంద్రదత్తుగారి నవల ననుసరించి యశ్వంతి మృదమధురకైలిని రచింపబడినది. కథా సందర్భ మతిమనోహరమై, నీలిదాయకమై నూతన భావవిలసి తమై యదృశ్యమగు నుండును ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, భగవానురక్తి, స్వాధ్యాయము, దీనరక్షణ పరాయణత్వము చెప్పులదికాదు. పత్రికాతాతీలకంటెను కథానాయక లోనయి నయిదును లభింపఁజూలై చదువరుల హృదయంబుల నీరు గావించును. దేశాన్నిత్యమనకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల జడుపాపారంభించిన ముగించువఱకు విడువవోరదు. దెమ్మివైజాలో చక్కని కాగితము లవై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జి పోస్ట్ జి కము.

మ.రా.రా. హేజీబు రామారావుగారు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జి సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానస్సాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిసి యున్నాము. కొరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక లేక్షణమే వ్రాయడు.
రైల్వే శాస్త్ర విజ్ఞానకర్త గోవిందజి, ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పి. యక. సింహ అండు కంపెని, 26, ఆదియప్పనాయనిపేట, మద్రాసు.

మేలకర్తూరి తులం 1-కి రూ. 80-0-0
నెం. 2. రూ. 25-0-0
గరిగింబయెత్తు 0-6-0
కాశ్మీరపు పండుమపువ్వు తులం 0-కి రూ 1-4-0
నూర్యమార్కు పండుమ పువ్వు తులం 0-కి 1-4-0
సింగళూరు మేలు పచ్చ

కర్పూరం తులం 0-కి రూ. 2-0-0. సింహం లూడియానా పాల యింగున 12 తులముల డబ్బా 0-కి రూ. 1-0-0
సింహం సుగంధకప్పాడి డబ్బా 0-కి రూ. 0-8-0
కేటలాగులు వలయువారు వాగ్సి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను తులం 1 కి రూ. 3-4-0
గోరొజనము తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనం డిప్లో. 10%, శ్రేణి కొట్టు, కొంపాయి 7, తంబుపెట్టిపేటి, చెన్న పట్టికలము.

శ్రీరంగరాయవిజయము.
విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగ రాయుడు దీనకలకు కథా నాయకుడు. కథఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 8 పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగాచార్యులు 88 వరదా ముత్తిమప్పక పేటి చెన్న పురి" అని వ్రాసి పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల "స్టాపు"లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న హాకంపెని గొప్పదియు, నమృతమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమైన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

నెం 100 (detachable) (శిల్పముగల, శిల్పము లేని) 2 బర్నరులు 1 నా యివ్వబడును. తులం బల్లెలం దిరుగు ట్టి యివ్వగోగియు లకు కడుముఖ్యము. క్షీణకెట్టె సహాయక	గమనింపుము.	నెం 11 (detachable) చాలాబల్లిష్టమయి నది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొగడ్డ గన్నది. టిక్టాకెట్ల సహా వెల రు. 9-8-0
నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినవి. నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్టాకెట్ల సహా వెల రు 8.		
నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు, (లదియు, టిక్టాకెట్ల సహా వెల రు. 5-8-0		
కే. ఎస్. పి. జి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేకపుధరలు యివ్వబడును.		

నూతన రోమసంహారి. మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి దేభాగ మున యుండు రోమమును చెడుపులేక భుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలులేక యను నివర్తించును. చర్మ ముయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకదే.

వెల 8 బిళ్లలు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు.
8 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలఖర్చు 0-6-0
వలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెని
నెం 6 బండకపిడి వద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర. (2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినవటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారామి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్ట్ జితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును
వలయువారు:—
గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ, చింతాడిపేట, పద్రాసు. అని వ్రాయడు.